

List izlazi svake srijede — Uređuje redakcijski kolegij — Glavni i odgovorni urednik — NIKOLA BEGO — Uredništvo: Šibenik - Ul. Petra Grubišića 3 — Telefon uredništva 25-62 * Ru-kopisi se ne vraćaju

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

Cijena 20 dinara — Izdaje Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik — Direktor MARKO JURKOVIC — Mjesečna pretplata za SFRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara — Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-1-8 * Telefon štamparije 22-28 i 29-53

Nakon završetka Druge konferencije neangažiranih

PROGRAM MIRA I MEĐUNARODNE SURADNJE

Kairo je ispisao još jednu veliku stranicu suvremene historije. Druga konferencija neangažiranih zemalja uputila je svijetu dokument mira i progressa. Historijski skup, najveći susret šefova država i vlada završio je jedinstvenim stavom svih okupljenih državnika — usvajanjem Programa za mir i međunarodnu suradnju. Dokument sadrži poglede na najkrupnije probleme današnjice i predlaže konkretne mjere u cilju očuvanja mira i slobodne međunarodne suradnje.

Od najoštrije osude imperijalizma, kolonijalizma, neokolonijalizma, rasne diskriminacije, preko konkretnih akcija za oslobođenje zavisnih zemalja, jasno izraženog zahtjeva za kodifikaciju principa miroljubive koegzistencije od strane UN, prijedloga mjera za razoružanje do razrađenih programa o ekonomskim i kulturnim pitanjima međunarodne suradnje — u Kairskoj deklaraciji nema gotovo ni jednog problema iz suvremene svjetske stvarnosti o kojem državnici neangažiranih zemalja nisu kazali svoju riječ.

Potvrđujući značaj i punovažnost Beogradske deklaracije, neangažirane zemlje u samom početku Deklaracije izražavaju riječima da pridonesu ispostavljanju pravednog i trajnog mira u svijetu, naglašavajući da očuvanje mira predstavlja kolektivnu odgovornost koja proizlazi iz prirodnih težnji čovječanstva da živi u jednom boljem svijetu.

Trajan svjetski mir ne može se postići, kaže se u Deklaraciji, dokle god prevladavaju nepravedni uvjeti i dokle god se narodi pod stranom dominacijom i dalje lišavaju osnovnih prava na slobodu, nezavisnost i samoopredjeljenje. Na putu pravednih zahtjeva zavisnih naroda stoje imperijalizam, kolonijalizam i neokolonijalizam. Zato neangažirane zemlje naglašavaju odlučnost poduzimanja konkretnih akcija. Konferencija preporučuje da se oslobodilačkim pokretima pruži sva potrebna politička, moralna i materijalna pomoć u njihovoj borbi protiv kolonijalne vladavine. U skladu s pravom naroda na samoopredjeljenje, kairski skup državnika oštro je osudio upotrebu sile za sprečavanje vršenja tog prava.

Posebno poglavlje u kairskom dokumentu posvećeno je osudi svih oblika rasne diskriminacije. Upućen je apel za primjenu sankcija protiv Južnoafričke Unije, u skladu s već usvojenim odlukama na ovogodišnjoj afričkoj vrhunskoj konferenciji.

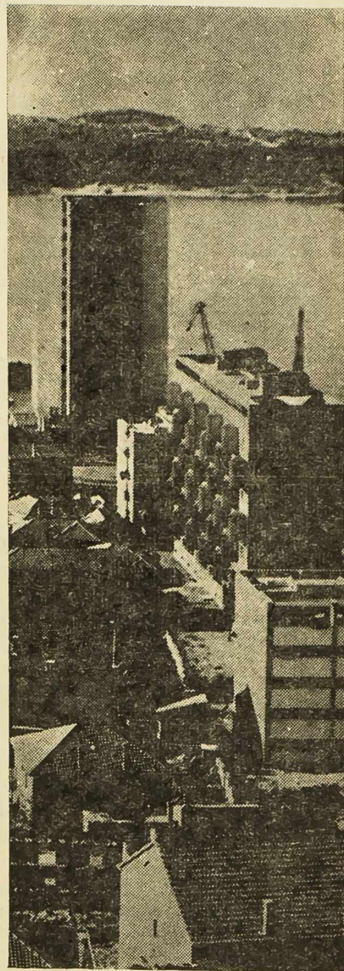
Jedno od najvažnijih poglavlja Programa za mir i međunarodnu suradnju predstavlja, svakako, zahtjev za kodifikaciju principa miroljubive koegzistencije od strane Ujedinjenih naroda. Pravo na potpunu nezavisnost, pravo na samoopredjeljenje, nužnost i mogućnost miroljubive koegzistencije između država s različitim društvenim i političkim sistemima, suverena jednakost država, poziv državama da se uzdrže od svakog korištenja prijetnje ili sile, poštovanje osnovnih prava i slobode čovjekove ličnosti, miroljubivi putovi u rješavanju sporova između država, obaveza država da surađuju u cilju ubrzanja ekonomskog razvoja u svijetu, dužnost država da vjerno izvršavaju svoje međunarodne obaveze u skladu s principima i ciljevima Ujedinjenih naroda — to su glavne ideje sadržane u zahtjevu za kodifikaciju miroljubive koegzistencije.

Zapaženo mjesto u kairskom dokumentu zauzeo je problem razoružanja. Konferencija apelira na proširenje Moskovskog ugovora, na zaključenje sporazuma o raznim drugim mjerama razoružanja, preporuča uspostavljanje denukleariziranih zona. Posebni značaj ima preporuka za sazivanje svjetske konferencije za razoružanje pod okriljem UN. Druga konferencija neangažiranih također se otvoreno izjasnila protiv vojnih paktova, stranih trupa i baza.

Kairska konferencija u završnom dokumentu naglašava da se mir mora zasnivati na čvrstoj ekonomskoj osnovi i da su zaostalost i siromaštvo prijetnja svjetskom miru, a ekonomska emancipacija osnovni element u borbi za eliminaciju političke dominacije. Prijedlog za unapređenje ekonomske suradnje na ravnopravnoj osnovi predviđa niz konkretnih preporuka koji treba da omogućе proširenje međunarodne razmjene i eliminiranje svih oblika ekonomske eksploatacije.

U posljednjem dijelu dokumenta govori se o suradnji na polju kulture, nauke, tehnike i obrazovanja. Naglašava se da je ova suradnja nužna radi razvijanja razumijevanja, konsolidacije slobode, pravde, mira i progressa.

Ideje i prijedlozi izraženi u Kairskoj deklaraciji daleko prelaze granice zemalja učesnica konferencije neangažiranih. One su izraz težnji čitavog miroljubivog čovječanstva. Što je onda prirodno od prijedloga predsjednika SFRJ Josipa Broza Tita da se deklaracija Druge konferencije neangažiranih podnese narednom, devetnaestom zasjedanju Generalne skupštine Ujedinjenih naroda.

Šibenik: Staro i novo

Izmjene u sistemu privrednog planiranja?

U većini izvršnih i planskih organa općinskih, republičkih i Savezne skupštine započele su intenzivne pripreme oko formuliranja prijedloga za jednogodišnje planove za 1965. godinu, kao i konačnu izradu sedmogodišnjih privrednih i društvenih planova. Prema programu rada na izradi ovih tako značajnih dokumenata privrednog razvoja još uvijek nije utvrđen, ipak se sa sigurnošću može reći da će Savezna skupština, a eventualno i republičke, donijeti do kraja ove godine svoje društvene planove za 1965. godinu. U kom će roku ove radove okončati općinske skupštine teže je odgovoriti. Ranijih godina je bila praksa da se planovi općinskih skupština donose sa izvjesnim zakašnjenjem poslije republičkog saveznog društvenog plana. Međutim, lako se ovoga puta može dogoditi da i općinske skupštine ubrzuju donošenje društvenih programa privrednog razvoja svojih područja.

Ovogodišnja aktivnost predstavničkih izvršnih i planskih organa u formuliranju programa privrednog razvoja, bez obzira da li se radi o jednogodišnjim ili višegodišnjim planovima, znatno će se razlikovati od svih dosadašnjih. Po prvi put sve skupštine, od općinskih do savezne, pojavit će se kao kreatori ovih dokumenata. Time će ne samo biti osigurano provođenje ustavnih principa o privrednom i društvenom planiranju već će biti osigurani i mnogo povoljniji uslovi za skladniji i stabilniji razvoj čitave privrede, njenih najvažnijih grana i grupacija.

Metodologija na osnovu koje su rađeni prijedlozi jednogodiš-

njih i višegodišnjih privrednih planova, koja nije bila imuna od mnogobrojnih nedostataka, bit će znatno izmjenjena. To što će najviši predstavnički organi federacije, republika i općina biti kreatori i ovih dokumenata, predstavlja novi i veoma kvalitetni skok koji traži radikalnije promjene i u metodologiji privrednog planiranja. Zbog toga će biti potrebno da se na svim nivoima, počev od općinskih pa do Savezne skupštine, kada je riječ o programiranju privrednog razvoja, priđe daleko naučnijim utvrđivanjima ne samo osnovnih pravaca razvoja već i svih ekonomskih instrumenata i uslova privredivanja, koji će osigurati željeni privredni razvitak. Na taj način će biti izbjegnuta divergentna kretanja, materijalne neusklađenosti, a postignuto jedinstvo plana i sistema, dosljednije provođenje one ekonomske politike

koju proklamiraju društveni planovi.

Ovakve metodološke promjene u donošenju društvenih i privrednih planova zahtijevaju daleko svestranije izučavanje tekućih privrednih kretanja, naročito u okviru općinskih skupština. Nemoguće je provoditi, odlučno i efikasno određene principe i smjernice ekonomske politike, bez ovakvih blagovremenih praćenja i proučavanja. Naročito je to slučaj sa pojavama u oblasti lične potrošnje i životnog standarda, zaposlenosti, kretanja proizvodnje i produktivnosti, korišćenja proizvodnih kapaciteta i radne snage, kretanja cijena i drugih tržišnih pojava.

Programi privrednog razvoja za 1965. kao i oni koji će programirati razvoj privrede u narednih sedam godina, bit će više nego svi dosadašnji i programi društvenog razvoja. Prema tome bit će potrebno daleko svestranije proučavanje i problema školstva, zdravstva, socijalnog osiguranja, fizičke kulture, nauke i prosvjete, kao i svih tercijalnih djelatnosti. Uspješniji razvoj privrede traži i skladnije odnose privrednih i neprivrednih aktivnosti. I u tom pogledu bit će potrebne ne samo metodološke već i suštinske izmjene u svim jednogodišnjim i višegodišnjim privrednim planovima. M. J.

Uz diskusiju o Nacrtu izmjena i dopuna Statuta SKJ

Disciplinske mjere

U odredbama o disciplinskim mjerama u Savezu komunista tekst Nacrta novog Statuta ne razlikuje se bitno od ranijega teksta. Predviđa se da osnovne disciplinske mjere budu: opomena, ukor, strogi ukor, posljednja opomena, smjnjivanje s rukovodećih dužnosti u Savezu komunista i isključenje iz Saveza komunista.

Tu je nova odredba o smjnjivanju s rukovodećih dužnosti. Znači: komunista — rukovodilac koji se ogriješio o Statut i krši njegove odredbe treba da za to snosi odgovornost koja će se ogledati i u tome što će biti smjnjena sa svoje rukovodeće funkcije. Dakle, trebat će da javno bude priznata njegova greška i on će lično za nju snositi posljedice; svoj ugled kao komunista morat će da ponovo opravda.

Ipak, premda nema brojnijih izmjena u novom tekstu o disciplinskim mjerama, citirat ćemo onu jedinu koja je tekstem opsežnija a i veoma značajna.

Radi se o tome da se jače naglasi odgojna uloga disciplinskih mjera u Savezu komunista a time i težnja da u ovoj organizaciji budu usmjereni što većoj demokratičnosti.

Poznato je, naime, da je u kažnjavanju članova SK često bilo propusta, prenaplavljenih akcija, pa su čak nerijetko bile poznate preteške kazne koje su na članove djelovale destimulativno.

Baš zato izmjenama statuta predviđeno je, odnosno organizacije se obavezuju da povremeno, ili najmanje jedanput godišnje razmotre odgojni utjecaj disciplinskih mjera i da odlučuju o njihovom ukidanju.

Ova odredba potvrđuje veliku humanost Saveza komunista i tendenciju da kazna, odnosno disciplinska mjera, djeluje odgojno; da to bude privremeno sredstvo koje će pojedinom članu pomoći da ispravi svoje greške kako bi u buduću što dosljednije provodio politiku Saveza. Ona, također, osigurava demokratske odnose u Savezu.

Predviđa se, također, da kazne donose samo osnovne organizacije, i to u prisustvu osobe koja je prekršila norme Saveza komunista. Samo izuzetno kazne primjenjuje i komitet, ali samo prema svojim članovima.

Komiteta, također, mogu raspustiti pojedine organizacije kasnije, pojedinačno, utvrđivati članstvo svakog člana SK.

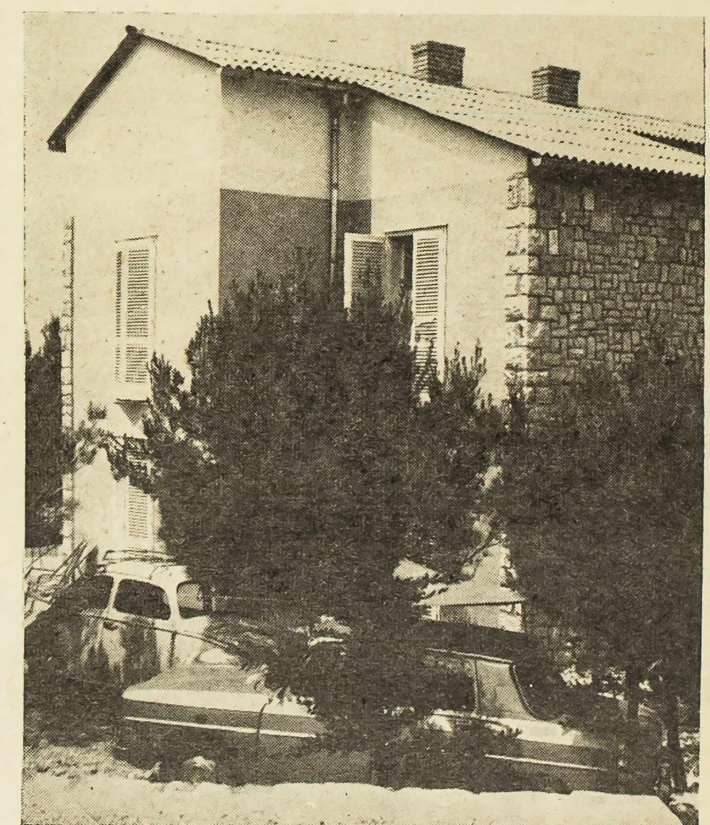
U skladu s tendencijom što veće demokratičnosti u Savezu komunista jest i odredba da se žalbe podnose u roku od dva mjeseca, dakle što brže (a ne kao prije, u roku od šest mjeseci kad praktički problem već zastarjeva i razvlači se po sastancima). Organ kojem je žalba podnesena treba da donese pismenu odluku o njoj najkasnije za tri mjeseca.

Historičari Hrvatske posjetili Šibenik

Učesnici šestodnevnog seminara historičara Hrvatske, koji je održan u Splitu povodom proslave 20-godišnjice osnivanja prve vlade Hrvatske i III zasjedanja ZAVNOH-a, posjetili su 10. o. mj. Šibenik. Tom

prilikom oni su posjetili Park strijeljanih na Šubićevcu gdje je održana komemoracija strijeljanim revolucionarima. O liku narodnog heroja Rade Končara i drugovima govorio je drug Vitomir Gradiška.

U Primoštenu produžena sezona

Primošten je sigurno jedino mjesto na našem turističkom području koje je odlučilo da ne zatvori svoje turističke objekte tokom zime. Već je u VIII i IX mjesecu razaslana obavijest inozemnim agencijama da će naselje »Ivo Lola Ribar« biti otvoreno u paviljonima i u toku zimске sezone. Još je jedna okolnost pogodovala da se Primošteni odluču na produženje sezone. To su obavještenja ino-

zemnih agencija o rezultatima ove turističke sezone i o utiscima koje su iznosili njihovi gosti. One su već sada počele da organizaciju osiguranje mještaja i pansiona za 1965. godinu.

Inače tu prvih 8 mjeseci ove godine boravilo je u Primoštenu 18.276 stranih gostiju. Ukupan broj noćenja koji je ostvaren u tom mjestu kroz ovaj period premašuje 50.000. (J. C.)

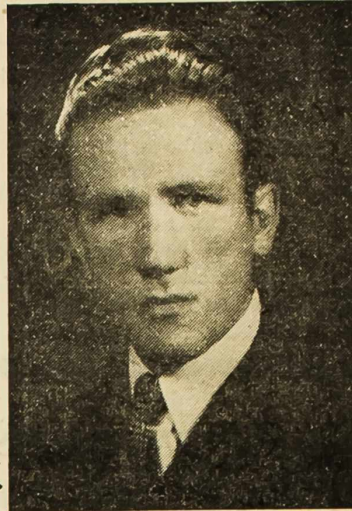

Razgovaramo s drugom JOSIPOM NINIĆEM, predsjednikom Općinskog odbora SSRN Šibenik

KAO RIJETKO DO SADA, NAŠA NAJMASOVNIJA DRUŠTVENO-POLITIČKA ORGANIZACIJA IMALA JE TRENUTAK DA SE ISKAZE

KADA JE RIJEČ O JEDNOJ ŽIVOJ ORGANIZACIJI, O TISUĆAMA ČLANOVA, ONDA MNOGO TOGA MOŽE OŠTATI POGLEDU NEDOSTUPNO. Konačno, zar u masi dobrog ne može da se nađe i ponešto lošeg? Da li je baš sve teklo onako kako je trebalo, i kako se zamišljalo da će ići? Nije li se, možda, jedno radilo na račun drugog? Na ta, kao i ostala, pitanja dat je odgovor u toku razgovora.

Drug JOSIP NINIĆ

Ovo je vrijeme održavanja izbornih konferencija podružnica i mjesnih organizacija Socijalističkog saveza. Prilika je, dakle, gotovo jedinstvena da se upoznamo s jednim razdobljem prepunim zadatka. Da nešto više doznamo o akcijama što su tekle tu pokraj nas i u kojima smo sami učestvovali. Jer, kao rijetko do sada, naša najmasovnija društveno-politička organizacija imala je trenutak da se iskaže. Bilo je poslova na pretek, i problema nije manjkalo. Da se mnogo toga učinilo, da je preko mnogih otvorenih pitanja, i ne svježih, radom stavljen tačka aktualnosti poznato je već. Ali, kada je riječ o jednoj živoj organizaciji, o tisućama članova, onda mnogo toga može oštat pogledu nedostupno. Konačno, zar u masi dobrog ne može da se nađe i ponešto lošeg? Da li je baš sve teklo onako kako je trebalo, i kako se zamišljalo da će ići? Nije li se, možda, jedno radilo na račun drugog? Na ta pitanja očekivani odgovor nije lako dati. Treba ga potražiti. Ta nakana uvjetovala je i ovaj razgovor. Vođen je ovih dana, u kancelariji predsjednika Općinskog odbora Socijalističkog saveza. Kretao se u okviru već spomenutog i trajao je ni dugo ni kratko, ali, čini nam se, sasvim dovoljno da nam uvid u rad Socijalističkog saveza bude bolji. U ostalom, da ne duljimo, prepuštamo riječ najpozvanijem — predsjedniku Općinskog odbora SSRN Šibenik drugu JOSIPU NINIĆU.

Čulo se mišljenja u razgovorima i na nekim stupcima, da su zborovi birača donekle i u neku ruku institucije u priličnoj mjeri prevaziđene. Ima ih koji drže, naime, da zborovi birača nisu uvijek ispunjali zadatke što su im bili postavljeni. Kako je u tom pogledu naša našoj komuni?

— Prije svega, da se razumijemo: o čemu kanimo govoriti. O instituciji zborova birača svakako, ali je, mislim, potrebno razlučiti njihovu intenciju i praktično oživotvorenje njihova sadržaja. Po mom mišljenju, ne može biti riječi o nekakvoj prevaziđenosti zborova birača, ali jeste činjenica da ovdje kod nas nismo baš uvijek zadovoljni s onim što oni postižu. Međutim, ne bi smjela biti sporedna stvar sagledavanje razloga koji to usvjetljuju. Mislim: treba pronaći u njihovoj atmosferi, u sadržaj njihovog rada, jednom riječju trebamo postati svjesni da propusti koji prate rad zborova birača leže tu, pred nama. Ne znam, nisam siguran treba li te pojave okrstiti proble-

inače vrlo angažiranih ljudi. Zašto je to tako? Razloga je više, ali je jedan zacijelo i taj što se, da tako kažem, uvrijedilo shvaćanje, što li, da privrednim pitanjima raspravljaju sindikalne organizacije, a da Socijalistički savez treba da brine o komunalijama. Ima u tome istine, to se shvaćanje ne može a priori odbaciti, ali stoji i nešto drugo. Recimo ovo: ako je neko mjesto vezano uz radni kolektiv zaista nema razloga da se i o njemu ne raspravlja. Naprotiv, sve građane to zanima. Mislim, eto, da bi bilo veoma poželjno kada bi na zborovima birača, a i na drugim sastancima, bilo više ljudi iz proizvodnje, jer njihove brige, radosti, problemi i interesi, zacijelo, ne mogu prestajati izlaskom iz tvorničkog kruga. Govoreći tako, naravno, ne apstrahiram vjerovatno da u pravu zbog navedenih propusta, zborovi birača još uvijek nisu pretvorili u ono što želimo: tribinu građana, mjesto njihovih razgovora i dogovora. Ali uza sve to, ili, upravo zbog toga sam za to da se zborovima birača dadu još veće kompetencije. I onakvi kakvi su nam sada

NE MOŽE BITI RIJEČI O PREVAZIĐENOSTI ZBOROVA BIRAČA, ALI JESTE ČINJENICA DA NISMO UVIJEK ZADOVOLJNI S ONIM ŠTO ONI POSTIŽU — AKTIVNOST ČLANOVA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA JE VEOMA DOBRO DOŠAO IMPULS DA SE MNOGI PROBLEMI RIJEŠE ŠTO PRIJE, I U KRAJNJOJ LINIJI I BEZ POZAMAŠNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA — S BROJEM ČLANOVA SOCIJALISTIČKOG SAVEZA VEOMA SMO ZADOVOLJNI, ALI IMA ORGANIZACIJA KOJE SU U TOM POGLEDU PRILIČNO ZAKAZALE

mima. Možda. Na umu mi je, recimo, činjenica koliko su nam ti sastanci građana posjećeni. Mislim da i tu leži, da se tako izrazim, jedan izvor saznanja o činjenici da zborovi birača još uvijek nisu u praksi ono što bismo mi željeli da budu, što bi trebali biti. Ako se ima na umu, a mora se imati, da zborovi birača raspravljaju o vitalnim pitanjima svih vidova društvenog života na našoj komuni, što se podrazumijeva da raspravljano tiče i lične interese svakog građanina, onda nije dobro ako na tim skupovima uzima riječ nedovoljno građana i da ih prilično ostaje pasivno, čak im i ne prisustvujući. Samo, recite, koliko mi imamo prostorija da bi u njih mogli biti smješteni svi građani koji žele, koji mogu, koji imaju pravo da koriste tu društvenu instituciju. Onda, ima i nešto drugo. Riječ je o tome u kolikoj su mjeri građani na zborovima birača obavještavani o onome što pojedini općinski organi od-

oni su, nema dvojbe, važna i široka institucija. S time smo na čistu. A ako je to tako, zašto im onda ne dati nove impulse, jednu, da se tako izrazim, svježinu nepatvorenosti, zašto ne poradili da zborovi birača postanu ogledalo našeg rada, pokretači rješavanja problema kojih ima, koji su naši, ali bismo željeli da ih nestane. Duboko sam uvjeren da nam u tom pogledu zborovi birača mogu biti od neobične koristi. Sansa već sada dijelom postoji, učinimo da ona bude cjelovita.

Mnogobrojne akcije na podizanju komunalnih objekata, kao i ono što je na tom području učinjeno, dobrim dijelom je rezultat životnosti organizacija Socijalističkog saveza. Kako Vi, duže predsjedniče, ocjenjujete to područje aktivnosti najmasovnije društveno-političke organizacije i imate li, možda, nekih konkretnih zapažanja?

— Ne hvata nas »vrtoglavicu« od postignutih uspjeha, ali ono što jeste — jeste: uradilo se toliko toga da smo veoma zadovoljni. Nije neskrtno kazati, jer podaci to potvrđuju, da je upravo Socijalistički savez bio inicijator niza uspješnih akcija kao, na primjer, izgradnja školskih zgrada, elektrifikacija mjesta, izgradnja putova, bunara i drugih objekata. Za to su životno zainteresirani seoski žitelji, pa je inicijativa naše organizacije našla veoma pogodno tlo. Na našem selu ima još čitav niz neriješenih pitanja, aktivnost članova Socijalističkog saveza je tu veoma dobro došao impuls da se mnogi od tih problema riješe što prije, i u krajnjoj liniji i bez pozamašnih finansijskih sredstava. Istina, uočavajući taj fakat, dajući mu primarnost, vidio se, tako kažem, u zasjek neke druge zadatke. Stvar je, međutim, objektivne prirode i tu se nije moglo mnogo drukčije raditi. Čovjek je sklon, i ne bez prava, da ocjenjuje i sudi po onome konkretnome, po tome što se uradilo, jer upravo to, i jedino to, poboljšava njegov društveni položaj i utiče na porast životnog standarda. Ne želim time kazati da Socijalistički savez treba gubiti iz vida, idejno-politički rad, daleko sam od toga, ali ponavljam da su i te konkretne akcije jedan, istina specifičan oblik rada.

Uporedo s rješavanjem trenutno akutnih problema na našem selu treba, naravno, poraditi i na širenju idejne istine. Zastraniti se ne bi smjelo, jer ipak rad na jednom kolosijeku u sredini još neuzdignutoj pa time i podložnoj

raznim negativnim uticajima, kao recimo klera, mač je sa dvije oštrice. Skidajući malo po malo s dnevnog reda probleme sela, one vidljive i konkretne, ne znači skidati s organizacije, koja je nosilac tih akcija, imperativnu potrebu da se djeluje i na odgajanje čovjeka, njegovom shvaćanju našeg vremena, našeg društva i svih njegovih idejno-političkih preokupacija. Reče li se da toga ima u nekim seoskim organizacijama, neće se otkriti ništa novo, ali je to saznanje put da se korigiramo, da uvijek radimo na svim područjima društvenog života. To moraju imati na umu i rukovodstva organizacija Socijalističkog saveza, jer su upravo ona, da tako kažem, filteri svega onoga što valja i što ne valja. Postave li se rukovodstva u pravom smjeru i ti će propusti iščeznuti.

Koliko nam je poznato u članstvu Socijalističkog saveza još nije evidentiran priličan broj onih koji bi mogli da budu zastupljeni

— OBLICI OBOGAČUJU, A RAD ŠTO SE PREKO NJIH I KROZ NJIH MANIFESTIRA I REALIZIRA I ČINI SOCIJALISTIČKI SAVEZ ŽIVOM I UVIJEK SVJEŽOM ORGANIZACIJOM

u toj organizaciji. Iako, naravno, to u praksi nema tako veliki značaj, čini se da bi trebalo poraditi da se članstvo poveća. Brojniji članstvo, pretpostavljamo, dobar je temelj za još živiji rad organizacije Socijalističkog saveza?

— Slažem se. Tačno je da je brojnije članstvo čvršća i solidnija podloga za dobar rad Socijalističkog saveza. Iako ne pretendiramo da baš svaki birač bude član naše organizacije, jer ta je praksa već poodavno odbačena, lično sam uvjeren da bi u našoj društveno-političkoj organizaciji moglo biti još više članova. Spomenut ću najsvježiji podatak koji govori da je 81 posto birača na području naše komune učlanjeno u Socijalistički savez. S tim pokazateljom možemo, ali i ne moramo biti zadovoljni. Imajući na umu da smo ovu godinu dočekali sa 63 posto birača — članova Socijalističkog saveza mogli bismo se uljuljkati u zadovoljstvu. Taj osjetan porast članstva je, nema dvojbe, rezultat aktivnosti naše organizacije. Međutim, vjerujem također da u našoj organizaciji ima mjesta za još priličan broj birača. Zapravo, i tu postoje razlike. Dok smo u nekim mjestima s brojem članova Socijalističkog saveza veoma zadovoljni, ima organizacija koje su u tom pogledu prilično zakazale.

Nije tačno, ako pojedini iz rukovodstava pokušavaju tvrditi i uvjeravati, da kod ljudi u tim mjestima ne postoji želja da budu članovi Socijalističkog saveza. Rekao bih da je to samo pokušaj, neuspjeh pokušaj, da se prikrije neaktivnost tih rukovodstava. Jer, molim vas, po kojem kriteriju netko ne može ili ne želi da bude član naše organizacije, ako se u radu, u onom konkretnom djelovanju ističe i daje sve od sebe?! Ako netko usvaja Statut SSRN, ako radi i želi raditi on, zacijelo, ima volju i nema prepreke da bude član SSRN. Jer, u stvari, dotični izvršavaju sve obaveze člana, a samo formalno nisu članovi. To je, rekao bih, čisto tehnička stvar, a ako je tako onda svi oni koji zaslužuju da budu članovi Socijalističkog saveza trebaju naći mjesto u organizaciji. Nije jasno, na primjer, zašto organizacija Socijalističkog saveza u Krapnju ima 673 člana, dok u tom mjestu živi 1090 birača. Tu nešto nije u redu s rukovodstvima, bolje reći oni i ne pokazuju volju da svoju organizaciju omasove. Slična je situacija u Dvornicima, gdje je od 575 birača samo 250 učlanjeno u SSRN, u Grebačici od 550 tek 359, u Boraji od 772 birača

bar djelomična ocjena svega onoga što se raspravljalo. A bilo je uistinu o čemu da se govori. Protekli period bogat je događajima, u kojima je uvelike bio angažiran Socijalistički savez. Aktivnost što je došla do izražaja prilikom raspri o novom Ustavu, Statutu komune i drugim događajima, kao i skopljanska katastrofa, angažirali su organizaciju kao cjelinu i svakog pojedinca. Na sastancima se, sasvim razumljivo, o svemu tome zborilo, a da i ne o svakodnevnim problemima. O tom potonjem posebno, jer se sumiralo ono što je učinjeno, razgovaralo se kako je urađeno i tome slično. Na skupovima se čulo, jasno, i poprilično primjedbi. Članove SSRN, da to spomenemo, interesiralo je zašto ih njihovi odbornici loše ili nikako informiraju o onome što se radi u Općinskoj skupštini. Ako su ih već izabrali i birali razumljivo je da imaju pravo tražiti od njih da ih obavještavaju. Konačno, ono o čemu se raspravljalo na pojedinim općinskim tijelima nije izvan interesa građana, već je i te kako usko

povezano sa svakodnevnim njihovim životom, napretkom, radom i slično. Još nešto, na pojedinim skupovima građani postavljaju razna pitanja. Ne ustaju oni tek tako, reda radi, već sa željom da im se na pitanje i odgovori. Međutim, nije rijedak slučaj da ostanu prikračeni. Tu praksu treba mijenjati, jer će u protivnom slučaju imati negativnog odraza na posjećenost sastanaka i na njihov kvalitet.

Istaknut ću činjenicu da su ove godine diskusije i brojnije i svestranije što je, bez sumnje, rezultat demokratičnosti i aktivnosti organizacije SSRN, a i problema koji stoje da ih se riješi. S tim u vezi spomenut ću da su godišnji sastanci stavili na dnevni red pitanja koja su zacrtana i u programu organizacije, a što se nešto od toga nije realiziralo stvar je objektivnih teškoća. Važno je da Socijalistički savez kao organizacija društvena i masovna zauzme određene stavove prema tim problemima i zasad neriješenim pitanjima i da se tako uzastoj izboriti za njihovo otklanjanje. Ako je riječ o selu, onda se na dosad upriličenim godišnjim sastancima raspravljalo, na kopnomom dijelu, ponajviše o komunalnim problemima i poljoprivredi, a u obalnom pojasu u turizmu i svemu onome što je povezano s tom privrednom granom. Pripreme što su izvršene za sastanke bile su široke, sveobuhvatne. Međutim, bilo je slučajeva, u prvom redu u gradu, da su konferencije odgođene jer, zar ne začuđuje, nije bilo dovoljno aktivista. Jedna od najznačajnijih zapažanja sa tih sastanaka jest činjenica da su se sve negativnosti podvrgle oštroj kritici. Ta otvorenost članova SSRN rezultat je upravo osebnosti aktivnosti i konkretnih akcija. To saznanje uistinu raduje.

U radu osnovnih organizacija SSRN značajno ima specifičnosti. Mislimo, naime, na činjenicu da stanovnici grada i sela nemaju uvijek iste teme raspre, s obzirom na sredinu u kojoj žive i probleme što su im na dnevnom redu. Prema tome, čitav rad im je u priličnoj mjeri različit. Zanimalo bi nas: kakvi su oblici tog rada i da li je praksa izbacila, možda, neke novine?

— Osebnosti postoje, one su evidentne i sasvim je razumljivo što je tako. Selo ima svoje probleme, grad svoje, različito se prema njima

— AKTIVNOST ŠTO JE DOŠLA DO IZRAŽAJA PRILIKOM RASPRI O NOVOM USTAVU, STATUTU KUMUNE I DRUGIM DRUŠTVENIM DOGAĐAJIMA, KAO I SKOPLJANSKA KATASTROFA ANGAŽIRALI SU ORGANIZACIJU KAO CJELINU I SVAKOG POJEDINCA

ima 490 članova naše organizacije, a slična je situacija i u drugoj mjesnoj organizaciji Šibenik koja broji 2.242 člana, dok je birača znatno više čak 3.364. Navedeni primjeri daleko su od pohvale, a rukovodstvima tih organizacija i ovo može biti valjan podsjetnik kako su u tom pogledu, da se ne izrazim drukčije, inertna. Eto, činjenice su tu, pa budući da su iz odraz aljkavosti i pokazatelji specifične neaktivnosti, red bi bio, i dužnost je, da se nešto uradi.

Godišnji skupovi SSRN su u toku. Recite nam, duže predsjedniče, što je po Vašem mišljenju karakteristično za te sastanke. Drugim riječima, koje su im najkvaljnije značajke što se na njima raspravljalo, na javni način, kakvo je učesće članova Socijalističkog saveza i tome slično?

— Razgovaramo u vrijeme kada je otprilike jedna trećina godišnjih sastanaka već održana. Stoga, sasvim razumljivo, može se dati i

Brojnije članstvo je čvršća i solidnija podloga za dobar rad Socijalističkog saveza— Ako netko usvaja Statut SSRN ako radi i želi raditi on, zacijelo, ima volju i nema prepreke da bude član Socijalističkog saveza

luče. Može se govoriti kako se, da li se, u kojoj mjeri i kakvom ekspeditivnoću realiziraju zaključci što se donose na zborovima birača. Građanin ima pravo da bude obaviješten, on želi da ga se pita, ali nije rijedak slučaj da, recimo, odbornik o ničemu ne obavještava. To je, nema sumnje, nepust i dokle god toga bude pitat ćemo se zašto nam zborovi birača nisu bolje posjećeni.

I ovom prilikom treba naglasiti da na zborove birača dolazi malo radnika iz proizvodnje. Na tim skupovima malo ima članova organa upravljanja, članova Saveza komunista,

RAZGOVOR VODIO Đ. BEČIR

Šta je pokazala anketa u Školi za učenike u privredi? Nedostaju prostorije za rasonodu

U ovom napisu želimo ukazati na još neke nedostatke što su uočeni u anketi koja je organizirana krajem prošle školske godine u šibeškoj školi učenika u privredi. Ovdje će biti riječi o nagradama učenika, o zakidanjima prava iz učeničkog odnosa, nadalje o odnosu poslodavaca prema učenicima, o tome kako provode slobodno vrijeme kao i o nekim primjedbama na nastavno gradivo.

SVI UČENICI NISU PODJEDNAKO NAGRAĐENI

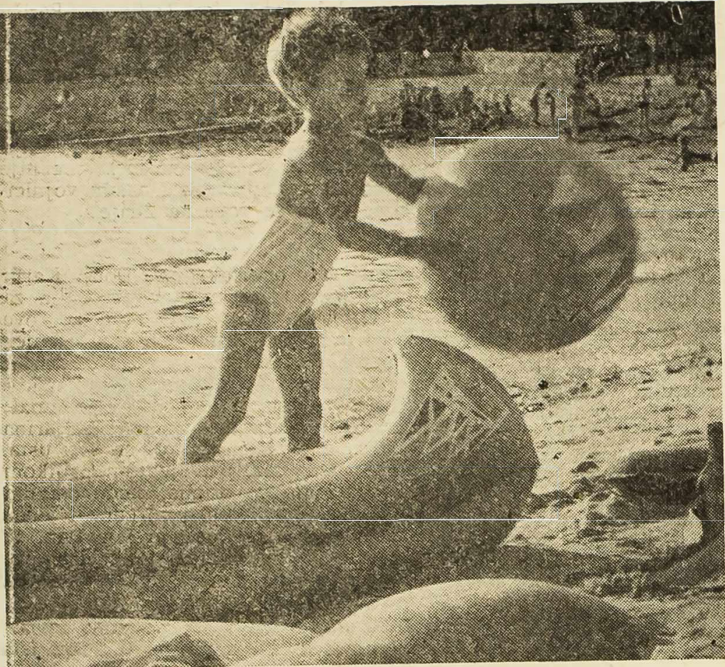
Na temelju Uredbe o minimalnim nagradama koja predviđa za prvu godinu naukovanja 4000, za drugu 5000, a za treću godinu 6000 dinara, ipak u nekoliko slučajeva učenicima nije bio osiguran minimum. S obzirom da radne organizacije mogu svojim internim propisima odrediti veće nagrade nego što je Uredba propisala, u nagrađivanju postoje izvjesne razlike,

pa se nagrade u prvoj godini naukovanja kreću od 2000 do 6000, u drugoj godini od 4000 do 7000 a u trećoj godini od 6000 do 8000 dinara. Šta je pokazala anketa? Tri učenika koji su zaposleni kod privatnih poslodavaca (urur, mehaničar i vodoinstalater) ne primaju nikakvih nagrada, dok u 17 slučajeva nagrada je manja od propisane. Takvih slučajeva u privatnom sektoru zabilježeno je sedam, a u društvenom sektoru deset. Obično veće nagrade od propisanih do-

bivaju učenici zaposleni u jakim radnim organizacijama, što se posebno odnosi na električare i građevinare. Ovim posljednjima nagrade su znatno povećane u odnosu na prethodne tri godine. Iz navedenih podataka da se zaključiti, da je pitanje nagrađivanja učenika potrebno regulirati na drugi način kako bi se razlike što prije otklonile. Možda ne bi bilo na odmet razmotriti prijedlog Inspekcije rada da nagrade ubuduće budu zavisne o pokazanom uspjehu na teoretskom i praktičnom radu.

UČENICI IMAJU PRAVO NA MINIMALNU NAGRADU

U korištenju godišnjeg odmora, kako je anketa pokazala, sve je uglavnom »štimalo«. Međutim, bilo je zakidanja kad se radilo o izostanku učenika sa posla. Tako su 32 učenika izjavila da su im smanjene nagrade zbog izostanka s posla, a zabilježen je i jedan slučaj zakidanja od godišnjeg odmora, što je protivno saveznim propisima kojima se minimalna nagrada ne može umanjiti zbog neopravdanog izostanka iz poduzeća, jer osiguran minimum nagrade ima karakter pomoći za izdržavanje učenika i kao takav ne zavisi o rezultatima postignutim na poslu. Neopravdani izostanci mogli bi biti samo razlog za raskidanje ugovora, ako bi oni doveli u pitanje mogućnost općeg uspjeha u naukovanju. Isti je slučaj i kad se nagrade zakidaju zbog bolovanja, a takvih je bilo u 26 anketnih listića. 95 učenika je izjavilo da na radnom mjestu ne raspolažu sa svim zaštitnim sredstvima, što je također suprotno zakonskim propisima o radnim odnosima po kojima se odredbe o zaštiti jednako primjenjuju i na učenike u privredi.

Između dva posljednja zadržavanja, u relativno kratkom ali toplom periodu, neke su plaže ponovno oživjele. Osobito je to bio slučaj sa murterskom plažom — Slanicom. Iako je većina

posjetilaca već ranije napustila ovo mjesto, ipak smo na njoj primijetili i mališane, koji još za sada nemaju »posla«. Uz asistenciju roditelja, oni su se igrali na plaži, kao da je baš pravo ljeto. (J. C.)

ODNOS PREMA UČENICIMA JOŠ UVIJEK NIJE NAJBOLJI

Kao što je iz ankete vidljivo najveći broj učenika izjavio je da je stav starijih radnika i majstora veoma korektan. Međutim, bilo je izjava koje ne služe na čast odgovornim osobama u društvenom i privatnom sektoru. Takvih izjava bilo je 48. Neki su izjavili da se ono manifestira na nebrigu o učenicima, njihovom napretku i uspjehu, na nekima se ti odnosi zasnivaju na pogrđnim riječima, na obavljanju fizičkih poslova koji nemaju veze sa njihovim naukovanjem, a pet učenika je izjavilo da su često puta bili fizički zlostavljani. U svemu ovome karakteristično je da nijedan od anketiranih učenika nije izjavio da je na njega primijenjena jedna od postojećih disciplinskih kazni. Nekoliko primjedbi bilo je upućeno i na adresu nastavnog kadra, ali one se uglavnom odnose na prestrogo ocjenjivanje. Od anketiranih učenika, stavljajući primjedbe na nastavno gradivo, 47 ih je izjavilo da je preteško, 35 da je neshvatljivo, a 28 učenika je izjavilo da je ono preobilno.

KAKO PROVEDE SLOBODNO VRIJEME?

Na ovo pitanje dati su različiti odgovori. Većina učenika slobodno vrijeme koristi u učenju, šetnji i bavljenjem raznim sportskim disciplinama. Učenicima gotovo i nemaju slobodnog vremena, a oni koji žive na selu, kad su van škole i poduzeća, bave se poljoprivredom. Zbog slabih ekonomskih prilika neki od učenika provode slobodno vrijeme radeći kod privatnih osoba, a izvjestan broj anketiranih učenika naveo je da je najveći nedostatak u tome, što u Šibeniku nema prikladnih prostorija u kojima bi se učenici okupljali.

Odgovarajući na posljednje pitanje u anketi: posebne želje učenika, bilo je više različitih odgovora. 28 ih je izjavilo da

nakon završetka naukovanja žele nastaviti školovanje na srednjim tehničkim školama, a petorica su izrazila želju za promjenu zanimanja. Većina predlaže da se ljetni odmor u pogledu trajanja uskladi s onim ostalih škola. Učenici kod privatnih poslodavaca žele da se zaposle u društvenom sektoru, a

što se tiče nagrađivanja zahtijevaju da se ono poveća ili da se uvede nagrađivanje prema radu i postignutim rezultatima. Bilo je također želja za aktivnijem zabavnim i sportskim životom, zatim o većoj kontroli tehničke zaštite učenika, kao i da se sadašnji način ocjenjivanja zamijeni bodovanjem, itd.

Plenum Sindikata u Kninu

Stručno obrazovanje radnika

U Kninu je održan plenum Općinskog sindikalnog vijeća. Raspravljalo se o stanju i problemima kadrova i stručnom obrazovanju radnika. Izvještaj o toj aktualnoj problematiki podnio je Glišo Kablar, rukovodilac Radničkog sveučilišta. Sjednici je prisustvovao i sekretar Općinskog komiteta SK Stevo Ljevača.

S obzirom na broj nepismenih i polupismenih stanovnika zaposlenih u poljoprivredi, nezadovoljavajuće stanje nekih kategorija radnika po školskoj i stručnoj spremi i nedovoljno ekonomske obrazovanje izvjesnog broja članova radničkih savjeta, sve su to pitanja kojima će ubuduće trebati poklanjati veću pažnju nego do sada.

Kroz Radničko sveučilište u Kninu, koje je na svoj način doprinijelo rješavanju problema obrazovanja radnika, u toku posljednjih godina 285 radnika steklo je višu kvalifikaciju, 390 nekvalifikaciju, a 158 polukvalifikaciju. Međutim zabrinjava pojava što opada broj prolaznika u posljednje dvije godine.

Iz problematike koja je razmatrana na plenumu Sindikalnog vijeća proizlazi da treba brže pronalaziti odgovarajuća rješenja. Ili formirati poseban centar za obrazovanje radnika u kojemu bi zajednički vodile brigu sve zainteresirane radne organizacije ili pristupiti reorganizaciji Radničkog sveučilišta kojemu dati odgovarajuću podršku i potrebnu pomoć. (M)

Kninska kronika

IZLOŽBA U DOMU JNA

U Domu JNA u Kninu otvorena je izložba slika i dokumenata na temu »Vis u NOB-i«. U toku višednevnog trajanja izložbe posjetili su je brojni građani i školska omladina.

IZLOŽBA U ČAST 20-GODIŠNICE OSLOBODENJA BEOGRADA

U povodu 20-godišnjice oslobođenja Beograda, brigom Doma JNA, u Kninu je organizirana izložba fotosa koja prikazuje značajne momente u Beogradu, oktobarskih dana 1944. godine.

ODRŽANI ZBOROVI BIRAČA

U selima kninske općine održani su 11. oktobra zborovi birača na kojima se razmatralo

o prijedlogu za osnivanje mjesečnih zajednica. Osim toga, na dnevnom redu zborova birača bilo je govora o izvođenju komunalnih radova.

PRIPREME ZA IZBORE ORGANA UPRAVLJANJA U ŠKOLAMA

U školama na području kninske općine u toku su pripreme za izbor organa upravljanja. U toku nekoliko narednih dana bit će sazvani zborovi radnika. U Kninu su već sređeni i istaknuti birački spiskovi.

OBILNE KISE

U toku prošle sedmice pale su obilne kiše u Kninu i okolici. Poslije 70 dana sušnog perioda Krčić je protekao svojim koritom i ponovno se u Topolju pojavio njegov lijepi vodopad. Vodostaj Krke je porastao za pola metra.

S puta 'Koia' po ČSSR

Turneja prijateljstva

Na putu za Slovensku Lupču zaustavili smo se u malom ustašničkom mjestu Nemecke, ispred impozantnog spomenika palim borcima i muzej-krematorija gdje je već bio postrojen počasni bataljon čehoslovačke armije. Veliki broj ljudi i brojni automobili nagovještavali su izuzetan događaj za to malo, za noviju historiju vrlo značajno mjesto. A tako je i bilo. Iznenađena na mjesto polaganja vijenaca dojurilo je oko petnaestak »Cajki«. U tren oka našli smo se uz bok Nikiti Hruščevu, Nini Hruščovoj, Novotniju i ostalim predstavnicima državno-partijske delegacije Sovjetskog Saveza i najvišim ličnostima Čehoslovačke Republike. Susret iznenađan, nadasve drag. Za vrijeme polaganja vijenaca vojna muzika intonira »Internacionalu«. Sjećamo se u tom momentu sa prisutnima. Podsjećamo se na dane užasa i strave, ali i na veličanstvenost borbe čovjeka — heroja balog u bratskoj Slovačkoj za slobodu čovjeka — radnika ne samo u toj zemlji nego svuda na svijetu. »Ustajte prezreni na svijetu« i vi u dalekoj Africi i vi u još daljoj Aziji, neka sunce slobode ogrije i vaše rodne, znojem napoljene njive i mučeničke planine.

Bio je to početak dvodnevne centralne proslave 20-godišnjice slovačkog narodnog ustanka, proslave u kojoj je i RKUD »Kolo« aktivno sudjelovalo. Veličanstveni miting, kojemu je prisustvovala službena delegacija SFRJ, održan je u Banskoi Bistrici, »slovačkom Jajcu«, mjestu u kojemu je stvorena i za vrijeme ustanka djelovala prva narodna vlast. Toga dana održano je niz različitih priredbi, među kojima posebno sličem impozantan aero-miting veličanstvenu akademiju u amfiteatru na otvorenom prostoru pred nekoliko desetina tisuća dalaca. (Cijeli tok prenosila je intervizija, a u programu koji je predstavljao simbolični historijski rast Slovačke sudjelovali

su najbolji umjetnici ČSSR).

NASTUP U KALISTU

Svoje sudjelovanje u proslavi završili smo nastupom u Kalistu, nekadašnjem malom planinskom selu, danas velikom svetištu slovačkog naroda. Svaki kamen u tom pitomom planinskom ambijentu podsjeća danas na selo — heroja, na neustrašive ljude koji su žrtvovali vlastito ognjište da bi razbuktakli plamen ustanka. Plamen je dvostruki simbol ovog svetišta u kojem pod krovom stoji danas samo jedna kuća — spomen muzej. Plamen je za ovaj kraj značio jednovremeno smrt i život. U plamenu izgorjela su sva ognjišta i mnogi životi; plamen u Kalistu rasplamsao je narodnu mržnju; plamen u Kalistu nagovijestio je narodnu osvetu, bio cijena otporu; plamen u Kalistu rađao je svjetlo slobode. Pusto zgarište nije danas više pušto. Svake godine na Dan ustanka vijugavom, uskom planinskom cestom jure kolone automobila, hodočaste stari borci, mladići i djevojke i na »živom izvoru« napajaju se mržnjom prema ropstvu i zverstvima fašizma i ljubavlju za slobodom. Nijemo stojimo uz bok s prijateljima iz Mađarske, Rumunjske i Slovačke lažemo buket s trobojnicom u ruke, pred spomen-zgarištem i pome domovine hrabrih boraca za slobodu čovjeka SFRJ. Dobivamo tada posebnu počast i kao prvi u Spomen-aleji zasadjemo ružu odanosti, prijateljstva i pijeteta. Predstavnici pionirskog odreda zaduženog da se brinu za zasade ne ruže toplo zahvaljuju na časti i završavaju riječima: »Dragi drugovi, obećajmo da će ruže u našem svetištu vječno cvasti, crvene od krvi kojom je natopljena ova zemlja. »Ruža Jugoslavije peta u petom redu, u dalekom Kalistu, izraz je bratske ljubavi i iskrene odanosti!

Nakon tog svečanog čina na velikoj ledini i improviziranoj pozornici započeo je kulturno-nemogućim uvjetima. Hladni vjeter puhao je toliko jako da bez mantila nije bilo moguće nastupiti. No, »Kolo« ne bi bilo »Kolo« umjetnički program pod gotovo da i u takvim uvjetima ne pokaže svoju snagu. Usprkos vjetru nad zgarištem zabrujalo je »Pusto zgarište« Nikole Bašića, odzvagnao Gotovčev »Naš grad«, brda jednom odgovarala »Oj, sokole«. »Kolo« je time u gotovo nevjerovatnim uslovima ispunilo doslovno svoju obavezu i dalo veličanstven prilog velikoj proslavi.

POSLEDNJI KONCERT U ZVOLENU

Posljednji nastup na koncertnom podijumu u Slovačkoj održan je u dvorani gradskog kazališta u Zvolenu. »Kolo« se te večeri doslovno oprostilo od muzičke publike Slovačke. I pored iscrpljenosti nastupom na Kalistu, dan ranije, pjevalo se izvanredno čisto i snažno. Jednako dobro izvođena su te večeri i pijanissima, a i na tom posljednjem koncertu, kao i na svim prethodnim, solisti su nadmašili naša očekivanja. Na oproštajnoj drugarskoj večeri nakon posljednjeg nastupa u atmosferi izvanrednog štimunga »Kolaši« su s posebnim ponosom i nadasve s pravom snažno nekoliko puta zapjevali svoju omiljenu himnu »I »Kolo«, i »Kolo« i »Kolo« može sve...« A to je u svemu pokazala i protekla turneja.

Približavao se tako dan našeg odlaska iz bratske Slovačke u kojoj smo proživjeli 15 ugodnih dana. Sigurno je da nije moguće sve zabilježiti. Ostat će mnogo toga nezapisanog; prepričavat će se godinama dogodovštine, pogotovo one vedre, a tih je, kad su u pitanju Dalmatinci, uvijek na pretek. Jedni će pričati o susretima s običnim čo-

vjekom, prijateljem i bratom, o mladiću iz Lenjingrada Anatoliju Gomulinu koji u Višoj prosajuznoj školi vodi pjevački zbor i njegovom oduševljenom prijedlogu za razmjenu posjeta Lenjingrad - Šibenik: o »dvostranom krevet«, »petku u sobiti« »tašni u drugom stanju«, i ostalim specijalitetima »kvakaroša«, ili možda o dvosatnom koncertu u večernjim satima na ulicama Mikulaša, najprije pred praznim, a zatim odjednom pred brojnim auditorijem oduševljenih Slovača; o rakiji kojom je Slovačinja nudila Jugoslavena za otpjevanu pjesmu »Tamo daleko...«, koja ju je

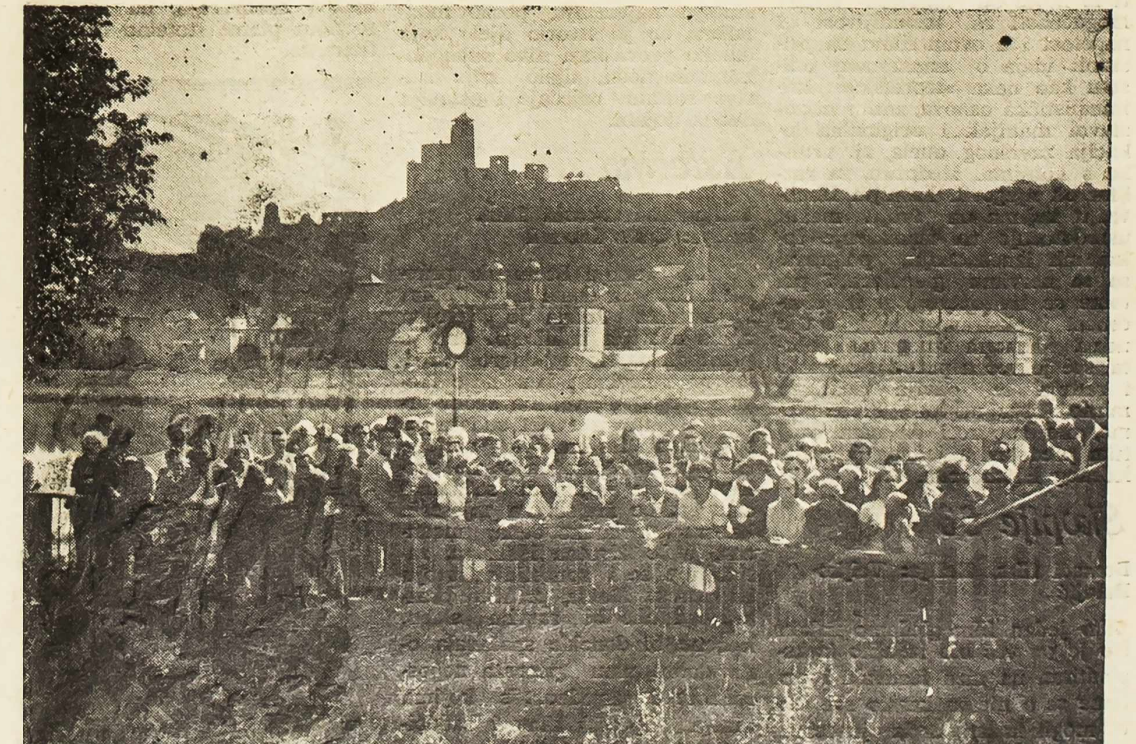
podsjetila na davne dane kada je »tamo daleko plovio njen otac«; možda o prodavaču cvijeća, starcu koji je okružen našim mladićima, »obgrljen« dalmatinskom pjesmom, spontano, od srca poklonio posljednje ruže, 90 članova — 90l priča; posljednja na pragu domovine sa glavnim akterima u službenim uniformama carine.

Oproštaj od dragih domaćina veličanstven u svojoj jednostavnosti, iskrenosti i neposrednosti, na željezničkoj stanici u Bratislavi, nije bio pravi rastanak. Uskoro je trebao zbor slovačkih učitelja uzvratiti posjet i zato je kolodvorom odjekivalo samo: »Hvala prijatelji, do viđenja za 12 dana u dragoj nam Jugoslaviji!«

Jednodnevni predah u Beču iskoristio je »svatko na svoj način«. Jedni su otišli u raz-

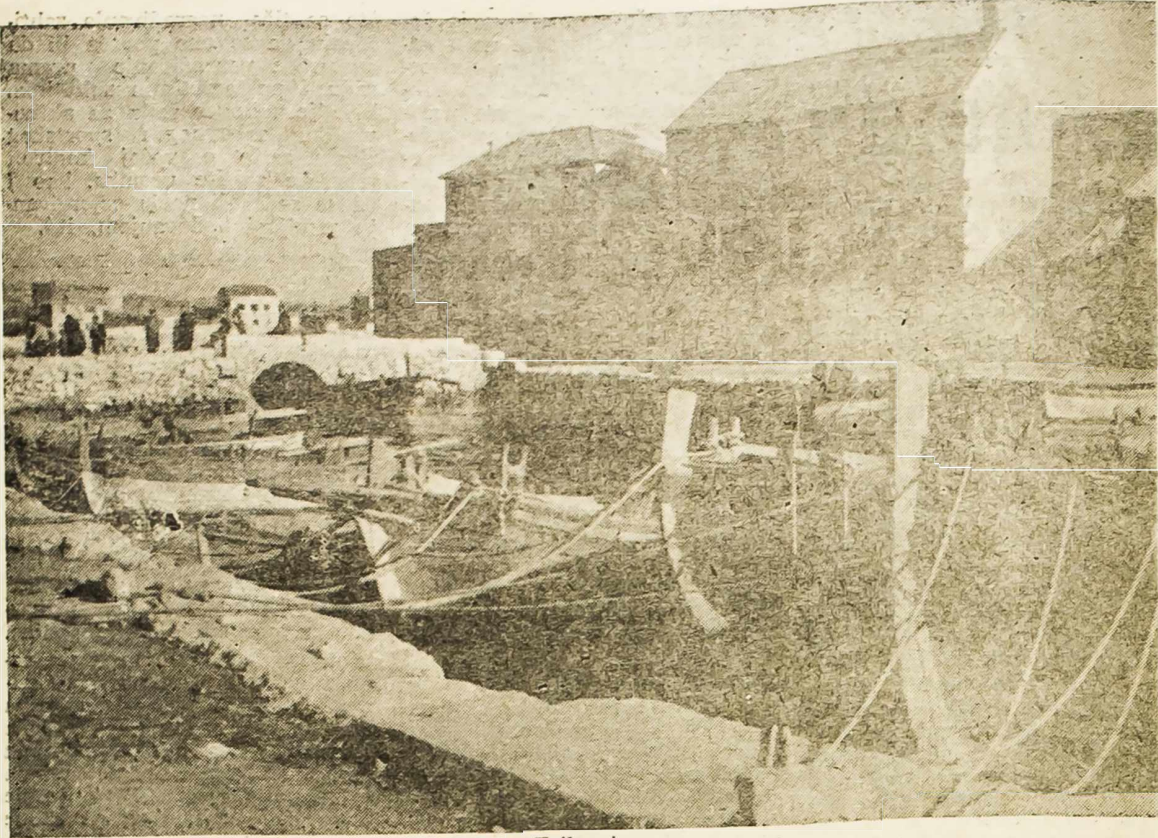
gledanje historijskih znamenitosti grada i »posjetili« Mariju Terezu, drugi su opet »bižigali« sve prodavaonice u ulici Mariahilferstrasse. Najveći dio unovčio je posljednje šilinge, a bilo je i onih koji su kupljene predmete »iz zaboravnosti« ostavili na dar prodavaćima! Nakon punih 18 dana porculansko-kristalni vagon (veliki suvenir bili su pretežno od kristala i porculana) stigao je 2. IX 1964. na zadnju stanicu — u Šibenik. Vesela pjesma »Evo nas opeta...« zamijenjena je snažnim zagrljajima i čvrstim stiscima ruku.

Završila je tako još jedna u nizu uspješnih turneja RKUD »Kola« — turneja prijateljstva, baziranog ne samo na tradicionalnom prijateljstvu naših naroda, nego i na nečim dubljem, stvarnijem, bližem našem vremenu. (Kraj)

»Kolaši« u Trenčínu

Tribunj

Zašto saobraćaj kasni za vremenom

O problemima saobraćaja u našoj zemlji u posljednje vrijeme dosta je raspravljano. Željeznički i pomorski saobraćaj, uglavnom, su bili na najvećem udaru veoma oštrog zamjerki i kritika. Svi donijeti zaključci najčešće se svode na istu konstataciju: saobraćaj kasni i za vremenom i potrebama naše privrede. kao postskriptum, međutim, nužno se nameće jedinstveni zaključak izveden iz svih dosadašnjih diskusija i raspravljanja: problem saobraćaja dobili su daleko širi, opće jugoslavenski značaj. Pa ipak, u ovom trenutku postavlja se jedno objektivno pitanje: šta poduzeti da se dosada ispoljene slabosti našeg saobraćaja što prije eliminiraju, ublaže i bar djelomično otklone i da li su samo saobraćajne privredne organizacije za sve krive. Jer, šire posmatrano problem saobraćaja imaju i znatno dublje korijene.

Jugoslavenske željeznice ističu da imaju gubitak. Ovogodišnji red vožnje u putničkom saobraćaju nije mogao da zadovolji potrebe. Sve ranije obećane tehničke i komforske udobnosti praktično su eliminirane smanjenjem brzine, odnosno povećanom dužinom putovanja. Nedostatak vagona i lokomotiva i u putničkom i teretnom saobraćaju predstavljao je problem broj jedan. Zadržavanje na stanicama, stajalištima i skretnicama, kao i pretjerano dugo manipuliranje oko utovara, odnosno istovara oduzimali su ne minute, već dragocjene

sate. Pa ipak, da li je opravdano samo željeznicu kriviti. Novih lokomotiva i vagona nema. Njihovi proizvođači i isporučioци probijaju sve rokove. U trenutnoj situaciji da bi korektno ispunila sve obaveze željeznici nedostaje preko 200 lokomotiva. Na našim prugama još uvijek saobraćaju lokomotive, koje bi treba da postanu muzejske rijetkosti, i koje su tehničke komisije još prije deset godina eliminirale iz upotrebe. Zastarelost signalnih i skretničkih uređaja uslovljava dugo putovanje i zadržavanje u jednom mjestu. Pedeset posto »Disel«

lokomotiva davno je trebalo da ode na generalnu opravku. Imajući sve ovo u vidu postaje jasno da željeznica mora da posluje sa smanjenim kapacitetom. Sto je još važnije postoji opravdana bojazan da se on u narednoj godini smanji do zabrinjavajućeg minimuma. U takvoj situaciji jedino preostaje modernizacija željeznica na što širem planu uz angažiranje svih proizvođača u zemlji, uz poštovanje rokova isporuke i nabavku nove mehanizacije.

Mnogi se nadaju da će praznine u željezničkom saobraćaju nadoknaditi pomorski. Međutim, operišući s opipljivim podacima postaje jasno da su to samo naivna - prazna vjerovanja. Prema izvještaju Odbora za saobraćaj i veze Savezne narodne Skupštine kapaciteti pomorskog saobraćaja neprestano se smanjuju.

Situacija u zračnom i autobuskom cestovnom saobraćaju za sada sasvim zadovoljava. Nelojalne konkurencije, doduše, još ima, ali raniji problemi na liniji zračni prevoznik - pristanišna poduzeća više se ne pojavljuju.

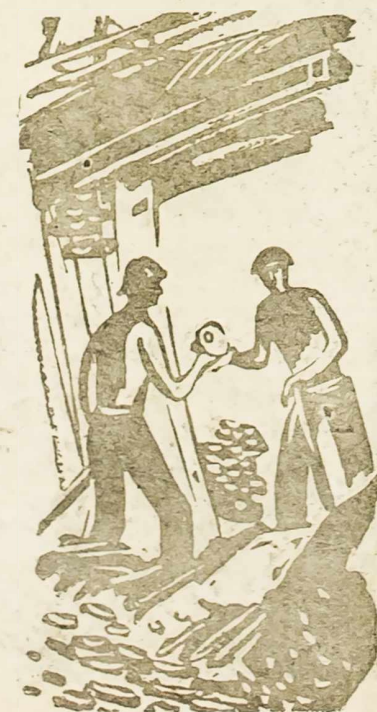
Pa ipak, jasna je da zračni i cestovni saobraćaj nikako ne mogu da nadoknade praznine u ostalim vrstama saobraćaja. Pogotovo, što su oni vezani za određene vremenske prilike, a i njihovi kapaciteti neuporedivo su manji od onih koje bi mogle da pruže željeznica i brodovi. Prema tome, postaje jasno da se trenutna situacija u oblasti pružanja željezničkih, saobraćajnih usluga, kao i brodskih treba što prije mijenjati. Zajednica, a ne samo saobraćajna poduzeća, zbog toga trpe ogromne gubitke. Konačno, postoji sasvim određena - ozbiljna mogućnost da se u oblasti, naročito željezničkog saobraćaja, na međunarodnom planu totalno diskvalificiramo. M. B.

već čulo. Možemo samo potvrditi da smo se osvjedočili da ovaj, bez sumnje, dosad najbolji Bulajićev film bez daljnega zaslužuje sve pohvale i priznanja koja je dosad dobio. Bulajić je zaista uspio da, bez velikih scena, bez pretjerane patetike i namještanja, iz skopske tragedije napravi uzbudljiv dokument velike boli i ljudske solidarnosti. Slažući snimljeni materijal kao kameničke mozaike i obavljajući tako, u ovom slučaju najvažniji, posao montažera, on je stvorio djelo koje daleko prevazilazi nivo suhe dokumentarnosti, djelo koje izaziva snažne osjećaje i ostavlja dubok dojam.

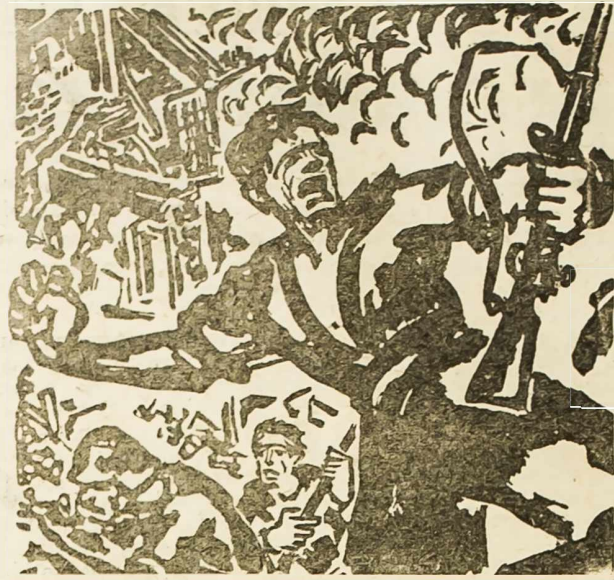
Esterina

Talijansko-francuski film.
Režija: Carlo Lizzani

Jedna verzija Scampola pravljena očito sa dosta ograničenim sredstvima. Jedna je djevojka upala u svijet iz ničega. Ona je prostodušna, ima dobro srce naivna i nevina i bez igdje ikoga i ica. Ali, već na svom prvom »izletu« u svijet sudara se s »pokvarenostima« tog svijeta, u kojem ona kao da se ne snalazi, jer je valjda do sedamnaeste godine živjela na mjesecu. Za svega nekoliko dana, međutim, stiče životna iskustva, zaljubljuje se i konsolidira svoju budućnost. Dakle, prilično prozračno i bilo bi sasvim slabo, kad ne bi donekle spašavala ona dobro nam poznata neposrednost i prirodnost s kojima mnogi talijanski filmovi zadobivaju simpatije gledalaca.

- b -

Vitimir Gradiška

NOB 1944.

40

7. listopada:

Oko 8 sati V brigada je odbila pokušaj neprijatelja da se probije iz opkoljenog Benkovca.

U 14 sati je 4. bataljon ove brigade prodro do vojnih kasarni u Benkovcu, a u 15 sati je izbacio neprijatelja sa Grubića glavice. Kad je pala ta najglavnija strateška tačka neprijateljske obrane, sa sjeverne strane upadaju u grad 1. i 4. bataljon VI brigade, dok u isto vrijeme 4. bataljon XIV brigade odbacuje neprijatelja prema Podlugu.

U 17 sati 1. i 3. bataljon V brigade vodili su borbu s neprijateljem, a zatim su ga gonili sve do sela Miranja. Neprijatelj se jednim svojim dijelom uspio probiti prema Vrani, ali ga je tamo dočekao u zasjedi Benkovački odred koji ga je potpuno razbio. Kod Miranja ostao je na cesti i posljednji njemački top.

Padom Benkovca postignuta je najznačajnija vojna i moralno-politička pobjeda na području sjeverne Dalmacije od početka NOB. U borbi za Benkovac naročito se istakli V brigada. Ona je sama ubila preko 350 neprijateljskih vojnika, ranila 176, a zarobila preko 500. Neprijatelj je na bojištu kod Benkovca ostavio gotovo cjelokupno svoje naoružanje: 39 kamiona, 10 topova, 8 bacača, 11 teških mitraljeza, 25 »šaraca«, 11 puškomitraljeza, 659 pušaka, preko 1000 granata, 87.000 pušanih metaka i 25 kola raznog ratnog materijala.

Poslije pada Benkovca bijedni ostaci neprijatelja sklonili su se u Vranu, Biograd i Pakoštane.

P/C 23 isplovio s ranjenicima iz Mune u Lavsu.

8. listopada:

Neke naše jedinice angažirane su na izvlačenju zaplijenjenog ratnog materijala iz Benkovca. Materijal je karavanom upućivan u Bukovicu za potrebe divizije.

P. C. 21 isplovio iz Zirja za Piškeru i tom prilikom je prevezao 30 ranjenika.

Neke naše jedinice iz Komande mjesta Vodice i Komande šibenskog područja postavile su zasjedu na Srimi kod lokve. One su prethodno srušile tri delegrafska stupa na tom području. Puna dva dana čekalo se na pojavu neprijatelja. Oko 15 sati naišla je iz pravca Vodica grupa od tridesetak njemačkih vojnika. Nasi su sačekali kolonu da se što više približi, a zatim su otvorili snažnu vatru. U kratkotrajnoj borbi palo je 12 njemačkih vojnika i jedan podoficir, dok ih je 7 ranjeno. Predvečer je iz Vodice stiglo pojačanje Nijemcima, ali uslijed vatre naših boraca, neprijatelj nije uspio da pokupi svoje mrtve. To su učinili tek sutradan kad su naše jedinice već bile u sjedištu svoje Komande u Putićanima.

9 listopada:

Nijemci pokušavaju da povrate izgubljeni Benkovac. U tu svrhu oni gomilaju trupe u Karinu. Oko 14 sati iz pravca Obrovca stiglo je u Karin 8 kamiona vojnika i jedna kolona pješadije. Te neprijateljske snage napao je 4. bataljon V brigade. Tom prilikom Nijemci su imali 10 mrtvih i 5 ranjenih, a oštećen je jedan kamion.

Navečer su iz pravca Obrovca stigla u Karin još 32 kamiona njemačke pješadije i 2 teška topa.

U vezi te situacije V brigada prebacuje se na liniju Biljani - Karin - Predraga radi eventualne obrane. Iz istih razloga VI brigada se prebacuje za Smilčić u cilju zatvaranja komunikacije Smilčić - Zemunik. Ova brigada ujedno minira ceste Smilčić - Zemunik, Zemunik - Benkovac i Karin - Obrovac.

10 listopada:

V brigada dobila je zadatak da u suradnji sa VI brigadom napadne Nijemce u Karinu. Borba je počela u 8 sati i jako utvrđen garnizon u Donjem Karinu nije popuštao. Snažnim protunapadima neprijatelj je uspio da potisne 2. bataljon V brigade koji je već bio na domaku žice. Iz borbe su se također povukla dva bataljona VI brigade. Kroz to vrijeme 2. bataljon prebacio se poviše Karina i postavio zasjedu na cesti prema Obrovcu, dok je 4. bataljon iste brigade istjerao ustaše iz Kruševa.

P/C 21 krenuo je sa 10 ranjenika iz Zirja u Lavsu.

11. listopada:

Poslije borbe kod Karina V brigada se zadržava sve do 19. listopada na sektoru Benkovac - Nadin - Buković - Kula Atlagića - Tinski Lišani i to u svrhu obrane Ravnih kotara.

Oko 8 sati krenulo je iz Karina prema Obrovcu 70 njemačkih kamiona sa 160 vojnika. Njih je napala jedna četa 4. bataljona VI brigade. U isto vrijeme u susret toj koloni kretalo je iz pravca Obrovca 120 vojnika s jednim tenkom, koji su napali ostale snage našeg 4. ba-

taljona. Tim povodom ubijeno je 30 neprijateljskih vojnika, 25 ih je ranjeno, a 2 kamiona su uništena. Zaplijenjeno je 16 pušaka, 1 »šarac«, 3 pištolja i 8 sanduka municije za »šarca«.

Skradinski četnici su upali u selo Karlović gdje su ubili Perišu Ivu Tadinog i Perišu Slavu Ivinog a iz sela su odveli znatan broj opljačkane krupne i sitne stoke. U toj koljačkoj borbi prednjačili su četnici Danilo Sandrić iz Skradina i Mirko Lokas iz Rasline.

P/C 21 je u toku dana krenuo s našim boricima na otok Kakanj radi njihovog prebacaja na kopno. Međutim, u toku naredne noći nije bilo veze s kopnom pa je brod s našim vojnicima bio primoran da se vrati na Zirije.

12 listopada:

VI brigada vrši pritisak na Donji Karin gdje su primijećene pripreme neprijatelja za napuštanje tog garnizona. Prvi bataljon ove brigade vodio je u toku dana borbu s Nijemcima u Vidicama kod Karina, a u tome mu je pomagala jedna četa 2. bataljona. Navečer je 4. bataljon bio iznenađen. Naime, njega je napak 250 Nijemaca i legionara koji su išli iz Karina prema Obrovcu, a sa leđa pojavili su se i ustaše iz Kruševa. Ovaj bataljon je tom prilikom izgubio komoru i mnogo oružja, među ostalim 2 puškomitraljeza, jednu tešku »brodu« i jedan lagani bacač. Pored toga imao je 8 mrtvih, 17 ranjenih, 4 zarobljena i 10 nestalih drugova. U borbi koja se vodila prsa o prsa neprijatelj je imao 45 mrtvih.

Oko 22,30 sati Nijemci su potpuno ispraznili Donji Karin, a za njima je u stopu išla naša VI brigada.

P/C 21 isplovio je iz Zirja tegleći jednu gajetu s materijalom za Kaprije.

Operativni oficir Staba III POS-e traži od svoje komande da se na otoku Murteru postavi zasjeda Nijemcima koji se slobodno kreću od Tijesna do Murtera. On predlaže da se na Murter prebaci 15 boraca iz Zirje, a 15 iz Kornata.

13. listopada:

1. bataljon VI brigade izvršio je u toku dana pretrese Donjeg Karina koga su Nijemci ispraznili. Tom prigodom pronađeno je 12 pušaka i oko 1600 metaka.

Nijemci i četnici su opljačkali partizanskim familijama u Varivodama i Laškoviću preko 700 komada sitne i krupne stoke.

14. listopada:

1. bataljon VI brigade krenuo je iz Kruševa u napad na Obrovac. Njegovi borci su prethodno postavili na cesti mine. 2. bataljon je pošao za Muskovce radi osiguranja iz pravca Gračaca, dok su u Kruševu stigli 3. i 4. bataljon koji je za napad na Obrovac izdvojio dvije čete. Borba je počela u 19 sati i trajala je cijelu noć, ali uspjeha nije bilo. Oko 5 sati ujutro sljedećeg dana bataljoni su se povukli na polazne položaje.

15. listopada:

Oko 17 sati Nijemci su poduzeli protunapad na položaje 1. bataljona VI brigade kod Obrovca. Naši su prihvatili borbu koja je trajala cijeli dan. Neprijatelj je imao 12 poginulih i 2 ranjena vojnika, a naši su pretrpjeli gubitak od 5 mrtvih i 6 ranjenih.

3. bataljon ove brigade bio je napadnut, ali je odbio neprijatelja i pri tome dvojicu ubio i nekoliko ranio.

Kod Kruševa je prihvatio borbu s Nijemcima i 4. bataljon koji je pomogao 3. bataljonu da otjera neprijatelja.

1. bataljon XIV brigade krenuo je iz Saponja na paradu u Benkovac.

U oslobođenom Benkovcu je svečanost prigodom godišnjice formiranja XIX divizije. Proslava je počela paradom jedinica V i XIV brigade, a zatim je održan veliki narodni zbor kome je prisustvovalo preko 6000 ljudi. Miting je otvorio komandant XIX divizije Stanko Parmač, nakon toga je politički komesar XIX divizije Petar Babić govorio o njenom borbenom putu. Također su govorili komesar V brigade Ilija Radaković, komesar VI brigade Stevo Maoduš i komesar XIV brigade Ziki Bulat. Prelaznu zastavu je dobila V brigada. Komandant divizije Stanko Parmač predao je zastavu komandantu te brigade Anti Gvardijolu. Najboljoj brigadi XIX divizije omladina grada Šibenika poslala je na poklon 2 ručna sata.

U Banjevcima je održana prva konferencija AFZ za kotar Vodice, koja je trajala gotovo čitav dan. Bilo je prisutno 80 delegatkinja iz cijelog kotara. Referat je podnijela pred sjednica inicijativnog odbora AFZ za vodički kotar drugarica Antica Jerkin. Nakon diskusije konferenciju su pozdravili mnogobrojni gosti iz susjednih kotara i zadarskog okruga. Na kraju izabran je odbor AFZ na čelu s predsjednikom Anticom Spirić.

(Nastavit će se)

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILIŠTA

Srijeda, 14. X — NAJNOVIJA PRIVREDNA KRETANJA. Predavač: Krešimir Džeba, urednik »Vjesnika«.

Srijeda, 21. X — PROBLEMI FIZIČKE KULTURE U SIBENIKU (panel diskusija). Sudjeluju istaknuti sportski radnici.

Dvorana Društvenog doma (DIT). Početak u 19 sati.

DEZURNE LJEKARNE

Do 16. X — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 17 — 23. X — I narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera švedskog filma — IMA LI JOS ANĐELA — (15—16. X)

Američki film — ČOVJEK KOJI JE UBIO LIBERTI VALANSA — (17—18. X)

Premijera američkog filma — ZASTO SE BORIMO, III DIO (19—20. X)

»20. APRILA«: premijera francuskog filma — UMRIJETI U MADRIDU — (do 16. X)

Premijera francuskog filma — OBOŽAVANA JULIJA — (17—19. X)

MATIČNI URED

ROBENI

Mirjana, Milana i Marije Radnić; Siniša, Ivana i Ružica Grozdanić; Renato, Renata i Sofije Mirković; Ana, Novaka i Blage Popović; Sime, Vladimira i Mirjane Lovrić; Dinara, Mile i Božene Guljin; Oliva, Mladena i Marije Šizgorić; Neven, Ljubomira i Vanje Borić; Branko, Milana i Bosiljke Grbac; Dušan, Bratislava i Karmele Sešljija i Siniša, Stipe i Zore Juras.

VJENCANI

Drinjak Joso, šofer — Skarić Anica, radnica; Gović Ivan, radnik — Morović Mara, radnica; Kandić Ratslav, student — Franić Stanka, med. sestra; Nanjara Vice, radnik — Tudić Serafinka, domaćica; Gović Sime, radnik — Milutin Milena, domaćica i Antolov Mladenko, radnik — Ljubić Anka, domaćica.

MALI OGLASNIK

TRAJAM PRAZNU SOBU I KUHNJU za godinu dana, po mogućnosti bliže centru. Upi-tati: Kod Vončine, 29 listopa-da 1, Šibenik.

PRIGODA — ZBOG SELIDBE HITNO PRODAJEM PIJANI-NO »Petrof« u vrlo dobrom stanju. Upi-tati na telefon: 23—57.

PRODAJEM PISACU MASINU marke »Olivetti« (portabl.). Upi-tati u redakciji lista.

Iz Narodnog sveučilišta

Široko područje djelovanja

Jednogaodišnja aktivnost Narodnog sveučilišta u Šibeniku bila je, sudeći po prezentiranim podacima, veoma plodna. U okviru te institucije djelovalo je nekoliko ogranaka. Pored ostalog: Politička tribina za selo, a posebna za grad, Katedra za selo — pokretno kino, Katedra za estetsko obrazovanje, Katedra za obrazovanje u turizmu, Sekcija za obrazovanje građana za masovnu obranu itd. Vrijedno je također zabilježiti da je u Narodnom sveučilištu radio i Centar za ideološko-političko obrazovanje omladine, čiji se rad odvijao preko ovih ogranaka: Tribine mladih, Pionirske tribine, Studentske tribine, Omladinske političke škole, Škole za život, te Servis za film. Zahvaljujući tolikom bogatstvu formi rada u prošloj sezoni, upriličeno je više od 660 raznih akcija, kojima je bilo obuhvaćeno gotovo 77.000 osoba.

Omladinska politička škola radila je šest mjeseci. U početku je školu pohađalo 116 omladinaca i omladinki, a završilo 96 polaznika. Škola za život radila je tri mjeseca, a s uspjehom je tu instituciju apsolviralo sedamdeset polaznika. Predavači na toj školi bili su društveno-politički radnici, pedagozi, psiholozi, andragozi, ekonomisti i liječnici. Interes za te škole bio je prilično velik, a polaznici su sa stečenim znanjem bili uglavnom zadovoljni.

Značajnu aktivnost razvilo je i pokretno kino. Ono je znatno doprinijelo unapređenju kulturno-zabavnog života na šibenskom selu. Ukupno je održano više od 560 kino-predstava, a prisustvovalo im je preko 60 tisuća gledalaca. Ukupno je prikazano 125 filmova.

U cilju proširenja i poboljšanja rada na području komune, Narodno sveučilište je pristupilo snimanju terena i razradi plana o osnivanju mjesnih odbora institucije u bivšim općinskim centrima i većim mjestima. Tako su formirani mjesni odbori Narodnog sveučilišta u Vodicama, Tijesnu, Pirovcu, Skradinu, Primoštenu i Rogoznici. Svrha formiranja ovih odbora bila je da se okupe i aktiviraju svjesne snage i da se pokrene rad mjesnih biblioteka, čitaonica, amaterskih družina i li-menih glazbi, te da se osposobe prostori u kojima bi se sav taj rad odvijao. Narodno sveučilište imalo je zadatak da taj rad u što većoj mjeri potpomogne, te da se izbori za minimalna financijska sredstva za njihov rad. Mjesni odbori su osnovani i neki od njih, kao oni u Vodicama, Tijesnu i Primoštenu, ostvarili su donekle planirane zadatke. Ostali, međutim, nisu polučili ono što se od njih očekivalo. Posebno su formirani ogranci u Zatonu, Lozovcu, Perkoviću i Zlarinu. Najbolje je radio ogranak u Zatonu.

Međutim, rad Narodnog sveučilišta prate i teškoće. To je u prvom redu pomanjkanje

prostora, financija i kadrova. Ovo posljednje, informirani smo, odnosi se na predavače. Za razvijanje nekih permanentnih i čvršćih oblika rada na selu nema odgovarajućih prostora ili su pak vrlo skućene što dovodi do osipanja posjetilaca čak i na kinopredstava-ma. Domovi kulture i zadrugi domovi su bez stolica ili klupa, zimi se uopće ne zagrijava, pa zbog toga posjetioci negoduju i nerado dolaze u takve prostorije. U takvoj situaciji, sasvim razumljivo, izvjesne aktivnosti ne mogu se odvijati kako treba.

Rekli smo već da poteškoće stvara i predavački kadar. Financijska sredstva su prilično ograničena, pa bi trebalo oformiti aktiv predavača, koji bi radio na bazi dobrovoljnosti. O tome bi trebalo razmisliti pred novu sezonu.

Narodno sveučilište dobiva isključivo dotaciju iz Fonda za školstvo. Tu još treba ubrojiti prihode od vlastite aktivnosti. Budući da su sredstva uistinu mala, trebalo bi izvidjeti ne bi li i Narodno sveučilište moglo dobiti izvjesna sredstva iz Fonda koji dotira samostalne kulturne ustanove u gradu, kao što su Centar za unapređenje domaćinstva, Narodno kazalište, Centar za kulturno - umjetnički odgoj mladih, Festival djeteta itd. Tim i sličnim ustanovama dodijeliti će se ove godine oko 69 milijuna dinara. Treba imati na umu da je i Narodno sveučilište slična ustanova i s punim pravom joj se mogu dati sredstva i iz tog Fonda, jer njegova djelatnost nije ništa manje važna nego, na primjer, Centra za unapređenje domaćinstva, koji iz spomenutog Fonda dobiva ništa manje nego 6,755.000 dinara.

Ako uzmemo u obzir aktivnost koje je Narodno sveučilište ostvarilo u protekloj godini i mogućnosti njegovog djelovanja preko 13 raznih organizacionih formi, te mrežu od šest odbora i četiri ogranka na terenu, onda vidimo da bi uz rješavanje nekih od navedenih problema efekat rada, a s time

i kvalitet, bio mnogo bolji. Međutim, i ovo što je protekle sezone učinjeno zaslužuje pažnju.

Da bi Narodno sveučilište moglo uspješno ispuniti svoj zadatak potrebno je razmotriti i čim prije riješiti postojeće probleme i ukloniti prepreke u njegovom radu već na početku nove radne godine.

— ir —

Nova sezona Javne tribine „Srijedom u 7“

Predavanjem »Najnovija privredna kretanja«, koje će u srijedu 14. listopada održati Krešimir Džeba, urednik privredne rubrike »Vjesnika«, započinje sezona 1964-65. javne tribine Radničkog sveučilišta »Srijedom u sedam«. To će biti šesta po redu sezona djelovanja ove tribine, koja je izborom kvalitetnih predavanja sa područja vanjske u unutrašnje politike, privrede, nauke i kulture uspjela da se afirmira među građanima Šibenika.

Iz sudnice

Dva čedomorstva

— dvije godine strogog zatvora

Nedavno je pred Okružnim sudom objavljeno suđenje dvjema mladim majkama zbog u-bistva svoje djece. Jedno i drugo izvršeno je u proljeće ove godine. Mjesto: zločina u prvom slučaju Knin, u drugom Modrino Selo. U Kninu je S. J. bacila s mosta u rijeku muško dijete staro 9 dana. U Modrinu Selu mjesec dana kasnije R. K. ubila gušenjem također muško dijete staro tri dana. U oba slučaja radi se o vanbračnoj dje-ci. Starost majki ne prelazi 22 godine. Obje su priznale svoj zločin. Lješevi djece nisu pronađeni. I, da navedemo možda ono najbitnije teške životne prilike mladih majki i krajni primiti-

nemogućnost potpunog iskorišćavanja kapaciteta itd. U nekim slučajevima moralo je doći i do otkazivanja prijevoza nekim organizacijama koje nemaju sklopljene ugovore s Autotransportom. Tih radnika ima oko 150.

Za posljednje dvije godine ovo je poduzeće utrošilo blizu 200 milijuna dinara za nabavu novih vozila uz učešće od 30 posto vlastitih sredstava. Daljnje gomilanje novih vozila koja bi bila neiskorištena, ne bi postiglo u ovom slučaju svoju svrhu. Doda li se još ovome i stanje ceste nakon zatvaranja dionice Bilice — Tromilje i otežanog održavanja u vezi s tim, redovitost prijevoza radnika trpi još i više. Osnovne teškoće, dakle, leže u neusklađenosti radnog vremena između samih privrednih organizacija i njihove nedovoljne koordinacije sa Autotransportnim poduzećem.

Što se tiče prijevoza učenika ovih je dana organ upravljanja Autotransporta donio odluku da se svim učenicima II stupnja koji putuju za Šibenik o-dobri popust od 35 posto.

(JC)

Iz Medicinskog centra

Nedovoljno razvijena preventiva

Medicinski centar u Šibeniku, zdravstvene stanice u Skradinu, Vodicama, Tijesnu i Rogoznici te apoteke u sastavu zdravstvenih stanica u Vodicama i Skradinu, čine bazu zdravstvenih službi u šibenskoj komunici. Medicinski centar je najrazvijenija zdravstvena ustanova koja raspolaže sa službom opće prakse (7 ambulanti opće prakse u Šibeniku i jedna seoska u Zlarinu). Uz to još 7 sela i 6 privrednih organizacija imaju svoje ambulante. Liječnici nekih tvorničkih ambulanti djeluju i u okolnim selima i zaseocima.

Medicinski centar nadalje obuhvaća službu zaštite zdravlja dojenčadi i djece, službu zaštite zdravlja žene, službu za borbu protiv tuberkuloze sa dispanzerom, te još niz službi za zaštitu od različitih bolesti, rendgen-kabinet klinički laboratorij, stanicu za transfuziju krvi, apoteku i ostale pomoćne službe.

Sve ovo ukazuje da je zdravstvena zaštita u centru komune veoma dobra i potpuna. Međutim, glavni nedostatak Medicinskog centra je nedovoljno razvijena zdravstvena zaštita po selima koja gravitiraju Šibeniku. Zbog toga je napravljen program da se po većim seoskim centrima izgrade takozvane seoske ambulante sa stalnom zdravstvenom radničkom - medicinskom sestrom ili bolničar-
kom.

Medicinski centar koji trenutno okuplja 404 zdravstvena radnika, nastao je 1960. godine spajanjem Doma narodnog zdravlja i Opće bolnice u Šibeniku. Trebalo je udruženjem sredstava i kadrova pružiti bolju, stručniju i ekonomičniju zdravstvenu zaštitu osigurani-cima. Taj zadatak je uglavnom i ispunjen.

Međutim, bolnica koja je raspolagala većim brojem zdravstvenih radnika i stručnijim kadrom integracijom je »progutala« službu DNZ, odnosno vanbolničku službu. I danas se os-

jeća disproporcija između veoma dobro razvijene i visoko stručne bolničke službe na jednoj i nedovoljno razvijene vanbolničke službe na drugoj strani. Kako se specijalističke ambulante nalaze u kompleksu bolničkih zgrada, vanjski pacijenti ulaze u krug bolnice i na taj način ometaju rad i život u bolnici. Ambulante opće prakse se opet nalaze u neprikladnim prostorijama bivšeg DNZ, dok dvije rejonske ambulante rade u veoma lošim prostorijama, naročito ona koja je namijenjena najmodernijem dijelu grada — Baldekinu.

U Šibeniku je danas glavna pažnja usmjerena u pravu davanja pravog mjesta vanbolničkoj i preventivnoj službi. U toku je projektiranje većih rejonskih ambulanti u Šibeniku koje za jedan period treba da zadovolje potrebe grada. Također se izgrađuje plan i program buduće poliklinike u kojoj će biti koncentrirane sve specijalističke i nekoliko ambulanti opće prakse. Tu će pacijenti moći naći potpunu zdravstvenu zaštitu u krugu jedne zgrade.

Za zdravstvenu službu Šibenika posebnu važnost imaju ljetnji mjeseci kad se broj stanovnika — s obzirom na turistički karakter ovog područja — udvostručuje. U sezoni se zato praktično pojačanje zdravstvene službe u turističkim mjestima. Vodicama i Murteru — u mjestima s mnogo turista i većim brojem odmarališta — dovršavaju se zdravstvene stanice, a u perspektivi je da se zdravstvena stanica izgradi i u Primoštenu gdje se naročito intenzivno razvija turistička privreda. Sva ova mjesta kao i druga imaju trenutno manje ambulante koje nisu ni najsretnije stacionirane niti suvremeno opremljene. Ipak zalaganjem zdravstvenog kadra u toku ljeta zadovoljene su i ove povećane potrebe do kojih dolazi na polju zdravstvene zaštite. (M. O.)

Kronika

U prvih 9 mjeseci ove godine šibensko poduzeće »Luka« izvršilo je promet od oko 600 tisuća tona raznog tereta, što je približno na nivou ostvarenog prometa u istom razdoblju prošle godine. I ovoga puta uvoz je bio daleko zastupljeniji od izvoza, dok su u tranzitu izmanipulirane manje količine tereta. U cilju daljnjeg proširenja kapaciteta i modernizacije utovara i istovara robe ovaj kolektiv izvodi završne radove na izgradnji 100 metara operativne obale na Rogaču, gdje će biti osigurano pristajanje još jednog prekoceanskog broda. Uporedo s ovim radovima izgradnju se i zatvoreno skladište, pa će nakon dovršenja ovog objekta »Luka« raspolagati sa više od 6000 kvadratnih metara skladišnog prostora.

Uskoro će u vode srednjeg Jadrana poći četiri ekipe spužvolovaca netom se završe izvjesne tehničke pripreme u matičnoj luci Krpanju. To će ujedno biti posljednji lov u ovoj godini. U prvi 9 mjeseci krapanski spužvolovci ulovili su oko 2500 kilograma kvalitetnih spužava, ali uza sve to ni ovogodišnji ulov spužava nije ispunio očekivanja. Spužvolovci se nadaaju da će u posljednjem ovogodišnjem ulovu biti bolje sreće.

Odiel za privredu Šibenske općine priprema nacrt rješavanja o uvođenju novog sistema u kontroli cijena u trgovini. O ovom pitanju uskoro će raspravljati Savjet za robni promet. Prema tom nacrtu predviđaju se dvije kontrole cijena. Normativna kontrola predviđa uvođenje maloprodajnih cijena nekim osnovnim prehrambenim proizvodima i zanatskim uslugama, a preventivna kontrola obavezat će trgovačka poduzeća na traženje suglasnosti od Služ-

be za cijene kad se bude radilo o promjeni cijena određenim grupama artikala. Normativnoj kontroli cijena podliježu krompir, kupus i grah, mlijeko, meso, brašno i kruh, te zanatske usluge, a preventivnoj kontroli svi ostali prehrambeni artikli, neki odjevni predmeti, obuća i artikli za potrebe domaćinstva.

Na području Šibenika i dalje se odvija intenzivna stambena izgradnja. U gradnji se nalazi 13 višekatnica sa 410 stanova, od kojih »Izgradnja« gradi 6 ob-
bjekata za potrebe tržišta, 2 ob-
bjekta podiže tvornica lakih metala »Boris Kidrič«, Šibenska općina također 2 objekta, a ostale objekte investiraju druge radne organizacije. Istovremeno radovi se izvode na uređenju komunalnih i poslovnih objekata. Tako se predviđa skoro otvorenje prodavaonice za samoposluživanje na Subičevcu, zdravstvene stanice i ambulante, te ljekarne i restorana na Baldekinu, a u istom gradskom predjelu uređuju se prostorije za prodavaonice mlijeka i mliječnih proizvoda.

U Domu JNA večeras će se održati tradicionalno takmičenje zabavnih orkestrata garnizona sa područja sjeverne Dalmacije. Na ovoj priredbi nastupit će zabavni orkestri garnizona Knin, Zadar i Šibenik, te više poznatih solista. Veliki zabavni orkestar šibenskog garnizona pod ravnanjem Miloša Tasovca nastupit će u završnom dijelu izvan konkurencije.

Pododbor Matice hrvatske u Šibeniku priprema ediciju »Šibenski procesi« u kojoj će na osnovu dokumentacije biti objelodanjeni sudski procesi vođeni protiv šibenskih revolucionara u toku drugog svjetskog rata. Autor ove edicije je prof. E. R. Ova kulturna institucija također vrši pripreme oko izdavanja Zbornika Šibenika koji će imati revijski karakter.

Problemi prijevoza radnika i đaka

O problematici prijevoza radnika privrednih organizacija i ostalih putnika, koja je bila tretirana na redovnoj sjednici Općinske skupštine, dobili smo neka objašnjenja u šibenskom Autotransportnom poduzeću. Činjenica je da ima teškoća osobito u prijevozu radnika, ali su one izazvane nekim objektivnim momentima koje je nemoguće otkloniti od strane samog ovog prijevoznog poduzeća.

Bilo bi veoma korisno da se ova problematika razmotri u prisutnosti zainteresiranih privrednih organizacija, kao što su LM »Boris Kidrič«, Tvornica elektroda i ferolegura, »Luka« i stalihi. Nove privredne mjere, posebno prijelaz na skraćeno radno vrijeme od strane pojedinih poduzeća izazvale su osjetljive oscilacije koje su se odražale na kapacitetima i organizaciji prevoza i vozačkom osoblju. Sve kalkulacije oko prijevoza bile su izvršene bez direktnog učešća šibenskog prijevoznog poduzeća. I postojeći propisi zahtijevaju da privredne organizacije prilikom prelaska na skraćeno radno vrijeme usklade svoje odnose s drugim organi-

zacijama a posebno u pogledu prijevoza radnika. Autotransportno poduzeće bilo je, na primjer, obaviješteno da vozi po novom utvrđenom sistemu tek 3 dana ranije nego što je TEF imao preći na skraćeno radno vrijeme!

Da bi vozila bila u dovoljnoj mjeri iskorištena poduzeće je kombiniralo prijevoz radnika »Luka«, TEF-a i TLM na istim relacijama. Na osnovu toga bili su sklopljeni ugovori uz određene tarife. Za prijevoz radnika TLM Autotransport je odredio 4—5 vozila, za TEF 5—6 a za »Luku« jedno, uz ono na Martinskoj koje vozi radnike prema Tijesnu. Ukupno je, dakle, bilo uvedeno 10 do 12 vozila s kojim kapacitetima su bili pre-

voženi i radnici drugih privrednih organizacija s kojima ne postoje ugovori.

Prelazom poduzeća »Luka« na skraćeno radno vrijeme od 1. VII ove godine ovaj sistem prijevoza bio je poremećen, jer se samo za »Luku« moralo uvesti tri vozila, budući da se smjeme tog poduzeća ne poklapaju ni sa jednom drugom privrednom organizacijom.

Ova situacija se pogoršala od 1. ovog mjeseca kada je, zbog redukcije struje TEF bio prisiljen da rotira gro radnika u prvom smjenu (od 560 radnika koji se prevoze 480 ih je određeno za prvu smjenu). Ovim poremećajima morao se znatno povećati broj kola, jer radnike TEF-a prevoze posebni kapaciteti a ne oni koji prevoze radnike »Luka«. Ne usklađenost radnog vremena rezultirala je nemogućnošću pravilne organizacije prijevoza. Osim toga, treba imati na umu da je broj radnika koji se prevoze ostao isti pa ovako dolazi u pitanje i rentabilnost,

Druga savezna nogometna liga

To se nije očekivalo

ŠIBENIK — VARTEKS 0:1 (0:1)

Stadion »Rade Končara«. Vrijeme oblačno. Teren blatnjav i težak za igru. Gledalaca: 1500. Strijelac u 33. minuti. Sudac: Zaninović iz Zadra.

Šibenik: Sirković, Grgić, Friganović, Perasović, Zepina, Stošić, Živković (Cvenk), Orošnjak, Stanišić, Relić, Marinić.

Varteks: Jurec, Cvek, Vincek, Miljević, Rodik, Matković, Poljanec, Kontrec, Dejanović, Levačić.

Već sam početak dao je naslutiti da će domaća ekipa vrlo teško izboriti bodove, koje su mnogi prije susreta bili planirali. No takva predviđanja su se izjalovila. Za nedjeljni poraz koliko je kriva obrana, toliko i navalni red snosi dobar dio krivice. Gosti iz Varaždina bili su uigranija ekipa, igrali su sa više sistema i znali su vodstvo iz prvog poluvremena sačuvati do kraja utakmice, koja nije oduševila gledaoce. Bila je na nivou zonskog nogometa. Rezimirajući čitav tok susreta Varaždinci su zasluzeno pobijedili, jer su pokretljivijom igrom bili opasniji takmac za gol Sirkovića. Doduše »Šibenik« je terenski bio premoćniji, a naročito u posljednjih dvadesetak minuta, kada je proigrao nekoliko stopostotnih prilika za promjenu rezultata iz prvog dijela. Terensku premoć najbolje mogu ilustrirati udarci s ugla. Domaći su izveli 19, a gosti svega dva udarca. Još čudnovatije je i to, što »Šibenik« u toku cijelog susreta nije uputio ni jedan oštiji udarac na protivnička vrata, međutim, gosti su u tri navrata bili nadomak pogotku. Da do toga nije uslijedilo može se zahvaliti izvanrednim intervencijama Sirkovića, koji je u pravi čas znao osujetiti namjere gostiju.

U gostujućoj ekipi pored Matkovića i Miljenovića, isticao se Dejanović, strijelac zgoditka. Bio je najopasniji napadač i graditelj igre. I ostali zaslužuju povoljnu ocjenu. Kod »Šibenika« navalni red je potpuno podbacio. Istina, Relić je pokušavao srediti redove, borio se koliko su mu snage dozvoljavale, ali on sam nije mogao ništa značajnije učiniti. Mladi debitant Cvenk koji je u drugom poluvremenu zamijenio Živkovića bio je pokretljiviji od svojih suigrača. U prvom nastupu ostavio je dobar utisak. U obrambenom redu osim Sirkovića nitko ne zaslužuje pohvale. Naročito je zakazala halflinija koja je netočnim dodavanjima omogućila gostima da često puta opasno ugroze domaći gol.

Jugocup

HAJDUK - ŠIBENIK

Danas u 14,30 sati u Splitu se igra polufinalna utakmica za Jugoslavenski kup na području Dalmacije između domaćeg »Hajduka« i »Šibenika«. U Zadru igraju »Zadar« i »Dinara« iz Knina.

Ovo je prvi susret između »Hajduka« i »Šibenika« ove godine.

PODSAVEZNE LIGE

U V kolu nogometnog prvenstva Šibenske podsavezne lige odigrane su samo dvije utakmice. Zablacki »Polet« je na svom terenu izborio dva boda u susretu sa »Kolektivcem« kojeg je svladao s minimalnim omjerom, a Sošk i »Požar« podijelili su bodove u ravnopravnoj igri. Susret u Lozovcu nije odigran zbog nedolaska »Mladosti« iz Tribunja, pa je vjerovatno da će bodovi pripasti domaćima. Utakmica između druge ekipe »Šibenika« i »Metalca« odgođena je na kasniji termin.

REZULTATI V KOLA

Polet — Kolektivac 4:3 i Sošk — Požar 2:2.

TABLICA

Polet	4 3 0 1	26:6	6
Metalac	4 3 0 1	16:6	6
Alumnij	5 2 0 3	8:11	4
Požar	5 1 2 2	8:26	4
Sošk	4 1 1 2	6:10	3
Kolektivac	2 1 0 1	7:7	2
Mladost	3 0 1 2	1:9	1
Šibenik II	3 3 0 0	20:3	6

Do 18. minute uglavnom se igralo u polju gostiju i u tom razdoblju upropaštene su dvije povoljne šanse. Prvi opasniji napad »Varteksa« uslijedio je u 19. minuti preko Dejanovića koji je oštro šutirao u donji ugao, ali se Sirković izvio i uspješno zaustavio ovaj udarac. Samo četiri minute kasnije isti igrač umalo da nije postigao zgoditak. Nakon što je uspio »pobjeći« Zepini, Dejanović se približio vratima. Sirković mu je pošao ususret i krajnjim naporom izboksao loptu u kornjer. Igra se dalje odvijala u naizmjeničnim napadima i u 33. minuti »Varteks« je poveo sa 1:0. Dejanović je u solo prodoru htio zaustaviti Sirkovića i kada je napadač gostiju vješto zaobišao njega i još dvojicu igrača, odlučio se na udarac. Lopta je kraj istrčalog Sirkovića odsjela u mrežu. Do kraja ovog dijela igralo se po sredini terena.

U drugom poluvremenu »Varteks« je izveo nekoliko rijetkih, ali opasnih napada i do 16. minute »Šibenik« je vršio stalan pritisak. Od tada pa do 20. minute prije kraja snage su na terenu bile izjednačene, a onda je ponovo »Šibenik« imao apsolutnu premoć. Prosto je nevjerojatno kako iz tri stopostotne prilike igrači »Šibenika« nisu uspjeli svladati vratara Jureca. Najprije je Cvenk iz blizine šutirao iznad vratnika, a onda je Orošnjak uputio udarac glavom iz vanredne pozicije, ali je lopta otišla u golut. U posljednjoj minuti igre Zepina se iz neposredne blizine odlučio na udarac ali je lopta prohujala pored sta-

tive. Da ne nabrajamo, takvih i sličnih prilika bilo je u toku cijelog susreta, no sve je završilo porazom i gubitkom bodova koji lako mogu odlučivati o položaju na tablici na kraju jesenskog dijela prvenstva.

Sudac Zaninović obavio je dobro svoj zadatak. (j)

REZULTATI IX KOLA

Split — Rudar 1:3, Šibenik — Varteks 0:1, Celik — Sloboda 1:3, Istra — Olimpija 0:0, Maribor — Lokomotiva 1:1, Slavonija — BSK 3:1, Borac — Kladivar 4:1, Famos — Borovo 2:1.

TABLICA

Sloboda	9 7 1 1	26:10	15
Olimpija	9 6 2 1	25:9	14
Slavonija	9 4 3 2	25:11	11
Celik	9 5 1 3	16:9	11
Lokomotiva	9 4 3 2	20:19	11
Šibenik	9 4 3 2	11:12	11
Borac	9 3 4 2	19:18	10
Rudar	9 4 1 4	21:20	9
Borovo	9 3 3 3	11:12	9
Maribor	9 2 4 3	10:9	8
Kladivar	9 2 3 4	17:24	7
Varteks	9 2 2 5	7:12	6
Split	9 3 0 6	12:20	6
Famos	9 2 2 5	11:24	6
Istra	9 1 3 5	7:14	5
BSK	9 1 3 5	14:27	5

RASPORED 10. KOLA

SLAVONSKI BROS: BSK — Šibenik
VARAZDIN: Varteks — Split
CELJE: Kladivar — Borovo
TUZLA: SLOBODA — Famos
ZAGREB: Lokomotiva — Borac
LJUBLJANA: Olimpija — Celik
KAKANJ: Rudar — Slavonija
PULA: Istra — Maribor

Dalmatinska nogometna zona

Prvi bodovi „Rudara“

U 7. kolu Dalmatinske zonske lige bilo je nekoliko iznenađenja. U nedjelju su triumfirali klubovi sa začelja tablice. »Jugovinil« je kao gost pobijedio »Omladinca« iz Vranjica, »Solin« je svladao »Zmaj«, a »Rudar« je postigao pr-

Susret „stari“ i mladi u Kninu

Iako je u 7. kolu nogometnog prvenstva Dalmatinske zonske lige kninska Dinara bila slobodna, tim bijelih se ipak pojavio na terenu u sastavu: Čuk (Dubravica), Drača, Jaramaz, Marić, Nakir, Klepo, Smuc, Urukalo, Biserko, Dešić i Lj. Medić.

Na drugoj strani zauzeli su mjesta »stari« Dinaraši koji su, neki ranije, neki kasnije, prepustili bijeli dres sadašnjoj momčadi.

Sastav »starih« bio je slijedeći: M. Skobalj (Grubić), Medić (Mrndec), Đujić (Franašić), Novaković, Drpa, Zoričić, J. Čeko (P. Čeko), C. Solaja, Mijaković, Pupavac (M. Solaja), Bilbija (M. Jelić).

Golove su postigli za mlade I Biserko 2, Urukalo i Dešić, a za »stare«: C. Solaja, M. Solaja i Jelić 2.

Za ovaj susret u Kninu je vladao veliki interes. Utakmica je bila uzbudljiva. Palo je osam golova. Najljepši gol utakmice postigao je M. Jelić. Urukalo je promašio 11-erac.

Mladi su povelj sa 1:0. Realizator jedinog zgoditka u prvom poluvremenu bio je Biserko. U nastavku igre isti igrač je povećao vodstvo za mlade na 2:0. Nakon kombinacije braće Solaja, Cedo Solaja je smanjio razliku na 2:1, a nešto zatim izjednačenje je postigao Momir Solaja.

Mladi ponovno imaju inicijativu. Urukalo je svladao Grubića i tako ponovno momčad mladih doveo u vodstvo. Novajlija Dešić se provukao kroz odbranu »starih« i postigao četvrti gol za tim mladih. Ali se »stari« nisu predali. Veteran Mile Jelić smanjio je razliku na 4:3. Na kraju Mile Jelić postiže najljepši gol utakmice. Sa oko 20 metara zatresao je mrežom.

Susret je dobro vodio R. Zigić. (m)

vu pobjedu u ovom prvenstvu. U ostalim susretima zabilježeni su očekivani rezultati. Ekipa »Zadra« ponovo je izbila na čelo tablice pobijedivši »Udarnika« na njegovom terenu. DOŠK je glatko izgubio bodove u K. Sućurcu, a »Dinara« je bila slobodna. Nakon ovog kola zadarski klubovi »Zadar« i »Metalac« nalaze se u vodstvu bez izgubljenih utakmica. Dva boda manje od prvoplasirane ekipe i bod od »Metalca« od 3. do 6. mjesta poredani su »Jadran«, »Zmaj«, »Dinara« i »Junak«. Na dnu tablice su »Jugovinil« i »Rudar« sa po tri boda.

U slijedećem kolu DOŠK igra na svom terenu sa »Metalcem«, »Dinara« sa »Udarnikom«, a »Rudar« gostuje u K. Gomilici.

SIRKOVIĆ U A REPREZENTACIJI

Vratar »Šibenika« Ante Sirković uzet je u širi izbor za sastav A reprezentacije Jugoslavije za susret sa reprezentacijom Mađarske, koji se igra 25. ovog mjeseca u Budimpešti. Sirković je prvi šibenski nogometaš koji je uzet u A reprezentaciju. (da)

* * *

PRVENSTVO ŠIBENIKA U ODOBJI

Jučer je na igralištu DTO »Partizana« počelo ovogodišnje prvenstvo podsaveza Šibenik u odbojci za muškarce i žene. U muškoj konkurenciji učestvuju 7 ekipa. Glavna borba za prvo mjesto vodit će se između ekipe šibenskog »Galeba« i »Mladosti« iz Tribunja.

U prvoj utakmici »Galeb« je lako savladao neiskusnu ekipu »M. učitelja« sa 3:1.

Pobjednik s ovog prvenstva učestvuje na prvenstvu Dalmacije koje se u nedjelju održava u Šibeniku.

Prvenstvo se nastavlja danas. — da —

Sport

U NEDJELJU PRVENSTVO DALMACIJE U ŠIBENIKU

U Šibeniku se u nedjelju održava prvenstvo Dalmacije u odbojci. Učestvuju prvaci podsaveza Dubrovnik, Split, Zadar i Šibenik.

Utakmice se igraju na igralištu »Partizan« (Miminac), a početak je u 9 sati. Pobjednik učestvuje na ovogodišnjem prvenstvu Hrvatske. (da)

I Dalmatinska rukometna regija

Uspjesi „Galeba“ i „Metalca“

Šibenski zonaši »Galeb« i »Metalac« zabilježili su u gostima pobjede. »Galeb« je u Vodi cama uspio tek u drugom poluvremenu savladati dobru ekipu domaćeg »Radnika« sa 21:16. »Metalac« je poslije četiri uzastopna poraza izvojevao drugu pobjedu u ovogodišnjem prvenstvu. Kao gost u Solinu je pobijedio je domaćeg »Partizana« sa 12:11.

RADNIK — GALEB 16:21 (10:10)

Igrano u Vodicama. Gledalaca oko 300. Utakmicu je dobro vodio Pilić iz Splita.

»Radnik«: Čičin, Latini 7, Alfirević 3, Kosić, Alfirević II, Cupin I 6, Pamuković Cupin II, Ivas i Fržop.

»Galeb«: Čoko, Mandić 7, Bujas 2, Kujović 7, Mileta 2, Marlović 2, Bogdan, Kuprešanin, Rrnjak 1, Bubrić i Plančić.

U prvom poluvremenu igra je bila dinamična. Gosti su imali laganu terensku nadmoćnost, ali rezultat je na kraju poluvremena ipak bio neriješen.

Zahvaljujući boljoj kondiciji Šibenčani su u drugom dijelu uspjeli postići pobjedu.

PARTIZAN — METALAC 11:12 (6:8)

Igralište u Solinu. Gledalaca oko 500. Sudio je Cazar iz Splita.

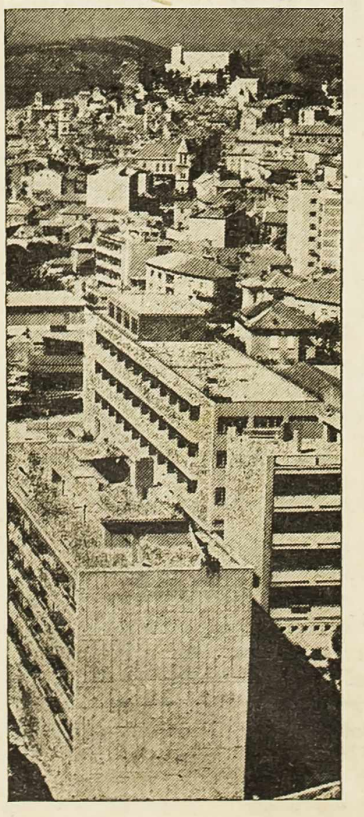
»Partizan«: Grgić 4, Mikelić, Podrug, Gašpić, Vučić 3, Čerina 3, Grubišić i Milišić.

»Metalac«: Sarlah, Korač 3, Bašić 1, Mamučić 1, Junaković 2, Antunac 3, Marov 1, Krička 1 i Belamarić.

U toku cijele utakmice gosti iz Šibenika su bili bolji. Naročito dobro igrali su navalni igrači koji su bili precizniji negoli na ranijim utakmicama.

Najbolji igrač »Metalca« bio je Antunac, dok se u ekipi »Partizana« istakao Grgić.

Sudac Cezar je sjeckao igru. (da)

Elin Pelin:

ADVOKAT

Okrunži sud zasjedao je u punom sastavu. Sudilo se Mitru Marinu, seljaku iz Goroseka, koji je ubio svome sudju konja.

U sali je vladała nepodnošljiva vrućina. Publike nije bilo osim dva-tri seljaka koji su pozvani kao svjedoci. Sjedili su oni nepomični i uplašeni i otvorenih usta slušali tok pretresa.

Govorio je branilac, nizak i dežmekast čovjek. Oči je čvrsto upravio na predsjednika suda da bi što više privukao njegovu pažnju. S vremena na vrijeme vadio bi iz džepova čas jednu, čas drugu ruku da bi je upravio prema optuženome koga je htio da odbrani. Vikao je, obraćao se nebu da bi tronuo sudije i da bi postigao efekat. Ali sve je bilo uzalud. Na licima sudija mogla se vidjeti ravnodušnost i kasnije neinteresiranje.

Predsjednik se zanio u duboke misli. Šta će imati danas u podne za ručak? Možda valjuške, Ili neko zelje, Danas je utorak, dakle zelje. Sudija do njega crtao je neke knjige. Drugi dalje, koji je očevito imao velike sklonosti za muziku, pisao je note i olovkom ih sve više zadržavao. Sudski poslužitelj se opet stalno češkao po vratu.

Optuženi Mitar Marin, siromašan, sitan i iscijepan, nije razumijevao ni riječi od onoga što se govorilo. Posmatrao je neku veliku crnu muvu koja je zuzukala i uzaludno udarala o prozorsko staklo koje joj nije dalo da izleti. Kada je branilac jednog trenutka zastao da bi udahnuo zrak, obratio se Mitar služitelju i rekao:

— Istjeraj je napolje, ona je otrovna . . .

Prisutni su se svi nasmijali, a predsjednik je pritisnuo zvonce:

Optuženi Mitre Marin, upozoravam vas da vaš položaj nije takav da bi vam dopuštao da budete obijesni! Dostojanstvo suda traži mir!

— Ha, izletjela je! — viknuo je Mitar, koji nije skidao oka s prozora.

Opet su se svi nasmijali. Branilac je pogledom punim prijekora pogledao svoga klijenta i nastavio:

— Da, gospodo sudije! Pri ocjeni djela morate uzeti u obzir okolnosti koje sam maločas iznio. Drugim riječima: treba ispitati psihološke momente pod kojima je optuženi izvršio djelo. Predstavite sebi potpuno crnu tamnu noć, pravu seosku noć. Nigdje nijedna svjetiljka da bljesne. Neko da ti se unese u lice pa da ga ne spaziš. Moj klijent leži spokojno na gumnu i čuva plod svoga znoja, ono što je zemljoradniku najsvjetlije: žetvu!

Svjedoci su se na te riječi zagledali, a advokat je nastavio:

— Tamo leži moj klijent, dostojan sažaljenja, iscrpen od poštenog časnog rada. Zaboravio je na sve oko sebe, zaboravio je i na ženu i djecu i utonuo u dubok san. No, odjedared šta on vidi, gospodo sudije? Čovječji jezik nema riječi da to opiše! Nad njegovom glavom je jedno ogromno čudovište koje prijeti da ga zgazi. U strahu, u smrtnom strahu, gospodo sudije, moj klijent gubi prisustvo duha. On vidi strašne zube i ognjene plamene iz nozdrva grozne životinje, grabi pušku i lud od straha puca. Životinja nesrećno pogođena, pada, diže se, bježi preko plota u polje i uvlači se u neku slamu. Tamo se guši i crkava. Sad ja pitam, gospodo sudije, zar seljak nema prava da čuva mukom stečenu imovinu i da spava na gumnu? Zar nema prava da tjera životinju, da tjera konja, koji ga je mogao ubiti? Stoga kažem konja? Pa to je bila u stvari raga koja se jedva vukla, koja nije vrijedila ni pedeset leva. Zar tu ima predumišljenja kada se čovjek naglo trgne iz sna i u smrtnom strahu puca? Gospodo sudije, odmjerite činjenice, pa će vaša pravednost i mudrost odobriti mome klijentu pravo samoodbrane i osloboditi ga po božanskom i čovječanskom pravu!

Advokat je pobjedonosno pogledao oko sebe, obrisao znoj sa čela i sjeo.

Sudije su se počele nešto došaptavati. Najzad je predsjednik udario u zvonce i rekao:

— Optuženi Mitar Marin!

— Ja! — odgovorio je Mitar po vojnički i stao mirno.

— Imaš li ovaj odbrani šta da dodaš?

— Je l'ja?

— Pa ti! Ko drugi!

— A šta?

— Imaš li šta da kažeš?

— Ko? Ja? Šta bih imao da kažem?

— Pa o konju! Zar ne shvaćaš? Da ispričaš kako se stvar desila!

— A, o konju! On mi je stalno preskako ogradu. Pravio mi je u bašti velike štete. Samo ti skači u moj kupus, mislio sam u sebi. Napunio sam pušku i vrebao . . .

— A tada? — upitao je predsjednik.

— A tada jedno po podne došao je opet ždrijebac i uskočio među povrće.

— A poslije?

— A šta, poslije Digao sam pušku i nanišanio. Ja sam stari vojnik! Kamo ja opalim, tu nema više života. I zaista! Jedno »bum« i ždrijebac je bio gotov!

— A poslije?

— Poslije smo ga ja i moja žena odvukli u polje i zatrpali ga u slamu. Možda ga neće naći . . . Ali našli su ga! Advokat je bijesno kolutao očima i gušio se od gnjeva, ali ga Mitar nije ni gledao.

— Pa šta misliš, koliko je mogao koštati? — pitao je dalje predsjednik.

— Mislim da sada ništa ne vrijedi. Jedino koža.

— Dobro, a kada je ždrijebac bio živ?

— Pa dok je bio živ jedno dvije stotine leva. Ja sam htio da ga kupim, ali mi komšija nije htio da proda. To me je ljutilo i rekao sam u sebi: čekaj, pokazaću ti ja već!

Advokat je tresnuo zakonik o sto i skočio.

Kada su se sudije povukle na vijećanje jurnuo je advokat na svog klijenta, zgrabio ga za kaput i izgurao u hodnik. Dršćući od bijesa proderao se na njega:

— Nesrećo! Kad nisi htio da lažeš, zašto si uzeo advokata?